

Účasť občanov pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie (EIA)

**Centrum pre podporu miestneho aktivizmu
apríl 2003**

**Táto publikácia vznikla vďaka finančnej podpore programu DFID,
Britského Ministerstva pre medzinárodný rozvoj.**

DFID Department for
International
Development

Centrum pre podporu miestneho aktivizmu

Ponická Huta 65, 97633 Poniky

tel./fax: 048 4193426

e-mail: cepa@changenet.sk

<http://www.cepa.sk>

"Měl jste právo vznést námitky nebo předložit protinávrhy v patřičné lhůtě."

"V patřičné lhůtě?" opíčil se Arthur. "V patřičné lhůtě? Dozvěděl jsem se o tom včera, když ke mě domů přišel nějaký řemeslník. Ptal jsem se ho, jestli přišel umýt okna, a on na to že ne, že přišel zbourat dům. To mi ovšem neřekl rovnou. Nejdřív otřel pár oken a vyinkasoval pět liber. Pak se s tím teprve vytasil."

"Ale pane Dente, ty plány byly přístupné na místním plánovacím úřadě tři čtvrtě roku."

"To jo, a jakmile jsem se to dozvěděl, hned jsem se taky na ně šel podívat, včera odpoledne to bylo. Zrovna jste se nenamáhali na ně upozorňovat, co? Jako třeba že byste to někomu řekli, nebo tak něco na ten způsob."

"Ale ty plány byly vyvěšeny..."

"Vyvěšeny? Musel jsem je nakonec jít hledat do sklepa."

"Tam je oddělení, kde je vyvěšují."

"S baterkou."

"Asi byl zrovna výpadek proudu."

"A schody zřejmě taky vypadly."

"Podívejte se, našel jste to oznámení nebo ne?"

"Ale jo, našel. Na dně zamčené registračky, a tu vecpali na zrušený záchod a na dveře dali ceduli Pozor, leopard!"

Douglas Adams, Stopařův průvodce po galaxii

Obsah:

I. Základné informácie o procese EIA	6
1. Načo je EIA?	6
2. Ktoré stavby a činnosti sa posudzujú?	6
3. Cieľ posudzovania	7
4. Kto je kto v EIA?	8
5. Ďalšie dôležité pojmy	9
II. Etapy procesu EIA a následnosť jednotlivých krokov	10
1. Zámer	10
2. Zisťovacie konanie	13
3. Rozsah hodnotenia a časový harmonogram	14
4. Správa o hodnotení	15
5. Posudok	19
6. Záverečné stanovisko	20
III. Rozhodovanie o povolení činnosti	21
IV. Niektoré osobitné prípady EIA	23
V. Možnosti nápravy nezákonného postupu v EIA	23
VI. Dôvetok k efektívnej účasti verejnosti v EIA	24
VII. Záver	25
Príloha: Zákon č. 127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie .	26

I. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O PROCESE EIA

1. Načo je EIA?

Stavby a činnosti, ktoré môžu mať výrazný vplyv na životné prostredie a kvalitu života, musia
⇒ ešte pred ich povolením
⇒ za účasti dotknutých občanov
⇒ a pri dodržaní zákona č. 127/1994 Z.z. (zákon EIA)
prejsť procesom **posúdenia vplyvov na životné prostredie** (tzv. procesom EIA- z anglického Environmental Impact Assessment).

Proces EIA popíše a vyhodnotí vplyvy, ktoré môže mať navrhovaná stavba na životné prostredie, vyhodnotí pripomienky dotknutých občanov, občianskych združení, a doporučí alebo nedoporučí realizáciu navrhovanej stavby. V prípade, že stavbu doporučí, určí jej najpriateľnejší variant a stanoví podmienky pre jej realizáciu.

Až na základe záverečného stanoviska EIA môže začať povoľovanie stavby. EIA nenahrádza vydanie povolenia na stavbu, ale je jedným z podkladov pre vydanie tohto povolenia. Úrad, ktorý stavbu povoľuje, nemôže bez záverečného stanoviska EIA stavbu povoliť, a pri rozhodovaní o povolení stavby a určovaní podmienok musí na závery EIA prihliadať.

2. Ktoré stavby a činnosti sa posudzujú?

Odpoveď na túto otázku nájdeme v prílohe 1 zákona EIA, ktorá obsahuje zoznam posudzovaných stavieb a činností (pre zjednodušenie budeme v ďalšom texte používať hlavne pojem *stavby*). Zoznam stavieb vychádza z toho, že procesom EIA by mali prejsť všetky stavby s významným dopadom na životné prostredie. Niektoré z nich sú posudzované **povinne** (zo zákona), pri iných o posudzovaní **rozhodne ministerstvo** podľa miestnych podmienok.

- **Povinne hodnotené** sú **nové stavby** uvedené v časti A prílohy č. 1 zákona EIA. Patria sem napríklad jadrové elektrárne, skládky na nebezpečný odpad, skládky na iný odpad v objeme nad 250 000 m³, diaľnice, garáže nad 300 stojísk, priehrady s výškou hrádze nad 8 metrov, a mnohé ďalšie. Povinnému hodnoteniu podliehajú aj **zmeny už existujúcich stavieb** alebo činností, ktoré sa už vykonávajú. Zmeny podliehajúce posudzovaniu sú uvedené v § 2 ods. 2 zákona EIA. Patrí sem napríklad výrazné zvýšenie produkcie, nárast kapacity prepravy či skladovania určitých látok, rozšírenie plochy na ktorej sa vykonáva činnosť a pod. Ak nie je jasné, či daná zmena podlieha alebo nepodlieha posudzovaniu, rozhodne o tom Ministerstvo životného prostredia.
- Do druhej skupiny stavieb patria tie, pri ktorých o posudzovaní **rozhodne ministerstvo** na základe miestnych podmienok, možných vplyvov činnosti, stanoviska obce a dotknutých orgánov, postoja verejnosti, atď. V časti B prílohy č. 1 zákona EIA sú vymenované stavby, pri ktorých o posudzovaní rozhoduje ministerstvo v tzv. **zist'ovacom konaní**. V zist'ovacom konaní sa rozhoduje napr. o posudzovaní návrhov na výstavbu priehrad s výškou hrádze do 8 metrov, skládky na iný než nebezpečný odpad v objeme od 50 000

do 250 000 m³, skladovanie železného šrotu vrátane autovrakov, garáží od 20 do 300 stojísk, výroba pesticídov, ako aj „zásahy do územia, ktoré môžu spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov“ a podobne.

Osobitný prípad predstavujú stavby navrhované v chránených územiach, v mimoriadne zaťažených územiach a pod. V týchto prípadoch ministerstvo **môže rozhodnúť** aj o posudzovaní takej činnosti, ktorá nie je uvedená v prílohe zákona EIA. Podnet na rozhodovanie môže dať ministerstvu ktorýkoľvek občan či skupina občanov. Ak sa s týmto podnetom ministerstvo stotožní, začne konanie a následne rozhodne o tom, či bude činnosť posudzovaná. Ak podá takýto podnet povoľujúci orgán, príslušný orgán a navrhovateľ, ministerstvo, zisťovacie konanie musí začať.

Na rozhodovanie o tom, či EIA prebehne alebo nie, sa vzťahuje zákon o správnom konaní. Hoci je jediným účastníkom tohto konania iba navrhovateľ, verejnosť môže dávať ministerstvu podnety a presadzovať potrebu posudzovania určitej činnosti formou stanovísk a petícií.

3. Cieľ posudzovania

Mimoriadne dôležité pri každom posudzovaní je sledovať, či bol splnený jeho cieľ. Čo teda má priniesť proces posudzovania?

- a) komplexne zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy zámeru na životné prostredie
- b) určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie a poškodzovanie životného prostredia
- c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody zámeru vrátane jeho variantov a to aj v porovnaní so stavom, ak by sa zámer neuskutočnil.

Dôležité tiež je, že sa posudzuje **obdobie prípravy činnosti**, jej **uskutočňovania** jej **trvania** a v odôvodnených prípadoch aj **obdobie jej likvidácie**. Všetky tieto etapy sa posudzujú z hľadiska *únosného zaťaženia územia, dôsledkov bežnej činnosti, možných havárií, kumulatívnych vplyvov, atď.*

Pristavme sa teraz pri dvoch príkladoch, z ktorých jeden poukazuje na nesplnenie cieľa posudzovania, a druhý na možnosti obce pri určovaní únosného zaťaženia územia:

1. V Kapušanoch navrhol Benzinol niekoľkonásobné rozšírenie skladov motorových palív (každá z deviatich navrhovaných nádrží má objem 10 000m³). Nádrže sú navrhnuté neďaleko obytných domov, železnice a potoka. V zámere sa však vôbec neriešili možné dôsledky *havárie*, jej vplyv na životné prostredie, nehľadali sa reálne *opatrenia*, ktoré by v prípade havárie zabránili znečisteniu a poškodeniu životného prostredia. Ministerstvo zámer odporučilo, pričom dalo navrhovateľovi podmienku, aby v územnom konaní doložil rizikové štúdie, a bezpečnostné analýzy havárie veľkého rozsahu v závode, na železničnej trati a na určenie pásiem smrteľného ohrozenia a pásma ohrozenia zdravia.

Keď porovnáme výsledok posudzovania s požiadavkami zákona, môžeme tvrdiť, že posudzovanie v tomto prípade vôbec nenaplnilo ciele posudzovania a zámer sa neposúdil z hľadísk vyžadovaných v zákona EIA (§4 a 5, nezhodnotil vplyvy havárie a neurčil potrebné opatrenia). Nič na tom nemení ani podmienka doložiť zhodnotenie rizík v ďalších fázach povoľovacieho procesu.

2. Mestské zastupiteľstvo v Pezinku vylúčilo v územnom pláne (ÚP) ukladanie nebezpečných odpadov na skládku odpadov, ktorá sa nachádza cca 300 m od centra mesta. Uvedená časť územného plánu bola schválená ako jeho záväzná časť, všeobecne záväzným nariadením. Podobne v záväzných častiach ÚP Prešova sú

schválené rôzne regulatívy hlučnosti (vyjadrené v dB) pre dennú a nočnú dobu pre rôzne zóny (obytná, výrobná a zmiešaná).

Obe zastupiteľstvá vlastne stanovili únosnú mieru zaťaženia územia, ktorá je významným hľadiskom pri posudzovaní EIA. Určuje sa hlavne zákonmi, vyhláškami a nariadeniami, ale môže sa určiť aj pri vyhlásení chráneného územia, ochranného pásma, či územného plánu mesta. A práve pri stanovovaní takejto miery pre rôzne činnosti v územných plánoch môžu samosprávy v spolupráci s verejnosťou významne využívať svoje kompetencie a uplatňovať tak svoje vlastné predstavy o priaznivom životnom prostredí.

Niekedy sa verejnosť môže stretnúť s tým, že text predloženého zámeru a jeho prílohy, rôzne textové a grafické dokumenty a materiály, sú veľmi rozsiahle, zložité, detailné a plné odbornej terminológie. Pri ich štúdiu je ale dôležité nenechať sa rozptýliť podrobnosťami a stále mať na pamäti, čo je cieľom posudzovania, aké *obdobia činnosti* sa majú posudzovať a z *akých hľadísk*.

4. Kto je kto v EIA?

Navrhovateľ je právnická alebo fyzická osoba, ktorá zamýšľa realizovať stavbu alebo vykonávať činnosť posudzovanú v EIA

Posudzujúci orgán je štátny orgán, ktorý „manažuje“ proces EIA a zodpovedá za jeho zákonnosť. Je ním Ministerstvo životného prostredia SR.

Príslušný orgán je ústredný orgán štátnej správy, do pôsobnosti ktorého patrí posudzovaná činnosť. (Napríklad pri výstavbe diaľnice to je Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR; pri výstavbe jadrovej elektrárne Ministerstvo hospodárstva; a pod.)

Povoľujúci orgán je orgán štátnej správy, ktorý vydáva rozhodnutie o povolení činnosti (obec, krajský úrad, atď.).

Dotknutý orgán je orgán štátnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie je potrebné pre povolenie činnosti (hygienik, okresný úrad - odbor odpadového hospodárstva, odbor ochrany prírody, a pod.)

Dotknutá obec je obec, na území ktorej sa má činnosť realizovať, a tiež obec, ktorej územie bude zasiahnuté vplyvom činnosti.

Verejnosť je každý, kto sa cíti dotknutý navrhovanou činnosťou alebo koho navrhovaná činnosť a jej dopady zaujímajú. Verejnosťou sú teda jednotlivci, skupiny občanov, podnikatelia, firmy, mimovládne organizácie a pod. Osobitné postavenie v procese posudzovania má **občianska iniciatíva** a **občianske združenie**, ak vzniknú podľa zákona EIA (§ 9).

Občianskou iniciatívou sa rozumie najmenej 500 osôb starších ako 18 rokov, pričom aspoň 250 z nich musí mať trvalý pobyt v dotknutej obci. Občianska iniciatíva musí mať podpisovú listinu s menami a priezviskami, trvalým pobytom, rodnými číslami a podpismi členov iniciatívy. Občianska iniciatíva dáva spoločné stanovisko k navrhovanej činnosti a jej splnomocnenec dostane niektoré časti dokumentácie EIA.

Občianske združenie môže založiť skupina najmenej 250 osôb starších ako 18 rokov, z toho aspoň 150 s trvalým pobytom v dotknutej obci, a to buď na ďalšiu podporu stanoviska

občianskej iniciatívy, alebo priamo za účelom ochrany životného prostredia pri posudzovanej činnosti. Občianske združenie má z rôznych foriem verejnosti **najsilnejšie postavenie** v následnom povoľovacom procese, ktorý nasleduje po EIA. Ak takéto združenie podá písomné stanovisko v procese EIA, stane sa **účastníkom konania** o povolení činnosti, s významnými právami pri tomto povoľovaní (pozri ďalej).

5. Ďalšie dôležité pojmy

Posudzovanie (EIA) je proces, ktorý odborne a verejne zhodnotí predpokladané vplyvy činnosti na životné prostredie. Pozostáva z viacerých krokov, ktorých výsledkom je záverečné stanovisko o navrhovanej činnosti. EIA predchádza povoleniu činnosti a na rozdiel od povoľovacieho procesu (ktorého účastníci sú zákonom definovaní) sa posudzovania môže zúčastniť každý.

Rozhodovanie o povolení činnosti nasleduje po procese posudzovania, kedy navrhovateľ požiada príslušný povoľujúci orgán o povolenie činnosti. Toto povoľovanie môže prebiehať podľa rôznych zákonov (stavebný zákon, banský zákon...), najčastejšie ide o územné konanie a stavebné konanie. V týchto konaniach majú najsilnejšie postavenie účastníci konania.

Správne konanie je postup úradov a účastníkov konania pri vydávaní povolení, súhlasov a iných rozhodnutí. Postupuje sa v ňom podľa správneho poriadku – zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ktorý upravuje priebeh správneho konania, práva a povinnosti účastníkov a úradov, možnosti nápravy nezákonných rozhodnutí...

Účastník konania je osoba, ktorá spĺňa podmienky stanovené zákonom na to, aby sa zúčastnila povoľovacieho konania. Účastníkom konania o povolení činnosti, ktorá bola posúdená v procese EIA, je okrem navrhovateľa, vlastníkov pozemkov a iných dotknutých osôb, aj občianske združenie, ktoré splní podmienky dané zákonom EIA (podmienky sú uvedené vyššie pri základných pojmoch).

Účastník konania

- má právo byť upovedomený o začatí konania,
- môže nazeráť do spisov a robiť si z nich výpisy, odpisy a kópie
- je prizývaný na ústne pojednávanie a miestnu ohliadku
- môže navrhovať dôkazy a klásť svedkom a znalcom otázky
- má právo vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia
- s jeho vyjadrením je správny orgán povinný vysporiadať sa v odôvodnení rozhodnutia
- doručuje sa mu rozhodnutie,
- má právo podať odvolanie
- má právo podať proti povoleniu činnosti žalobu na súd (tzv. správnu žalobu)
- má právo vyjadriť sa k odvolaniu iných účastníkov konania
- môže podať návrh na obnovu konania
- môže navrhnúť výkon rozhodnutia...

II. ETAPY PROCESU EIA A NÁSLEDNOSŤ JEDNOTLIVÝCH KROKOV

Proces EIA začína tým, že navrhovateľ zašle ministerstvu životného prostredia **ZÁMER**, v ktorom uvedie základné informácie o navrhovanej stavbe, jej varianty, pravdepodobné dopady. Verejnosť môže dávať k zámeru pripomienky. V **ZISŤOVACOM KONANÍ** sa rozhodne, či činnosť bude posudzovaná alebo nie (ak ide o činnosť posudzovanú povinne, zisťovacie konanie odpadá). V **ROZSAHU HODNOTENIA** ministerstvo určí, ktoré varianty zámeru budú rozpracované, na ktoré problémy sa treba sústrediť. V **SPRÁVE O HODNOTENÍ** navrhovateľ uvedie podrobne predpokladané dopady stavby a opatrenia na zmiernenie týchto vplyvov. Správa je verejne prerokovaná v dotknutých obciach, verejnosť k nej môže poslať svoje pripomienky. Nezávislý oponentský **POSUDOK** zhodnotí úplnosť a presnosť informácií uvedených v správe, pripomienky verejnosti ako aj proces ako celok. Na základe posudku potom ministerstvo vypracuje **ZÁVEREČNÉ STANOVISKO**, v ktorom uvedie, či doporučuje alebo nedoporučuje, aby sa stavba realizovala, určí najvhodnejší variant činnosti a stanoví podmienky pre jej realizáciu.

Sled krokov procesu EIA:

ZÁMER	ZISŤOVACIE KONANIE	ROZSAH HODNOTENIA	SPRÁVA O HODNOTENÍ	POSUDOK	ZÁVEREČNÉ STANOVISKO
-------	--------------------	-------------------	--------------------	---------	----------------------

Jednotlivé kroky procesu a možnosti verejnosti teraz rozoberieme podrobne. Pri každom kroku najskôr popíšeme **postup**, potom upozorníme na zaujímavé **skúsenosti** z praxe, a nakoniec zhrnieme **možnosti verejnosti** v danom štádiu procesu.

1. Zámer

Proces EIA začína doručením zámeru ministerstvu. Zámer by mal poskytnúť základnú informáciu o navrhovanej činnosti a o jej vplyvoch na životné prostredie. Musí mať náležitosti uvedené v prílohe č. 2 zákona EIA.

Ak tieto náležitosti neobsahuje, je ministerstvo povinné vrátiť ho navrhovateľovi na doplnenie. Ak je zámer vypracovaný v požadovanom rozsahu, ministerstvo ho doručí do dvoch týždňov dotknutým orgánom, príslušnému orgánu, povoľujúcemu orgánu a dotknutej obci.

Obec je povinná do jedného týždňa od doručenia zámeru informovať o ňom verejnosť, a to spôsobom, ktorý je v mieste obvyklý. Jednotlivé orgány a verejnosť môžu dať k zámeru svoje pripomienky do 5 týždňov od jeho zverejnenia.

Zámer má obsahovať najmenej *dve variantné riešenia*, ako aj *variant nulový*, teda stav ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil. Ministerstvo však môže „v odôvodnených prípadoch“ od variantného riešenia upustiť, pričom zákon nestanovil nijaké kritériá pre určenie, ktoré prípady sú odôvodnené a ktoré nie.

Skúsenosti:

Neraz záleží najmä od účasti verejnosti, či sa skutočne podarí v posudzovaní naplniť účel vypracovania variantných riešení.

Príklad:

Firma Volkswagen Slovensko predložila ministerstvu zámer na vybudovanie Lakovne v Devínskej Novej Vsi. V zámere sa uvažovalo s technológiami, ktoré by používali na riedenie farieb organické rozpúšťadlá. Posudzovanie začalo žiadosťou VW o bezvariantné riešenie. MŽP upustilo od variantnosti s podmienkou jeho doplnenia v prípade potreby. V tejto fáze verejnosť o zámere nevedela, občianska iniciatíva a neskôr združenie vznikli až po zverejnení zámeru. Verejnosť v následnom stanovisku k zámeru upozornila, že navrhnutá technológia nie je najlepšou dostupnou technológiou, že vo vyspelých krajinách sa už bežne používajú vodou riediteľné farby. Aj pod tlakom verejnosti (pri stanovovaní rozsahu hodnotenia), určilo ministerstvo navrhovateľovi povinnosť, vypracovať ďalší variant zámeru s vodou riediteľnými farbami. Ani renomovaný svetový investor teda nemal záujem použiť z vlastnej iniciatívy špičkovú technológiu, najpriaznivejšiu voči ŽP. Ministerstvo zhodnotilo žiadosť navrhovateľa ako „odôvodnenú“ aj keď v upustení od zámeru sa odôvodnenosťou nezaoberalo. V stanovenej podmienke si však nechalo pootvorené zadné dvierka. Verejný záujem obhajovala najmä verejnosť, k jej argumentom sa pridali aj orgány štátnej správy a spoločný tlak vyvolal zmenu postoja investora, ktorý vypracoval variant s použitím moderných, šetrnejších, hoc významne drahších technológií.

Často sa stáva, že navrhovatelia síce predkladajú dva varianty navrhovanej činnosti, avšak ten, ktorý preferujú, je spracovaný podstatne podrobnejšie a detailnejšie. Druhý variant nebýva reálnym a rovnocenným variantom, je spracovaný povrchno, prípadne je zámerne vybratý ako zjavne nepriaznivejší voči životnému prostrediu.

Významným problémom býva aj určenie **nulového variantu**, ktorý taktiež nebýva taký jednoznačný, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať.

Príklad:

Jamy, ktoré ostali po ťažbe tehliarskej hlíny, aj keď mnohé znečistené čiernymi skládkami odpadu, sa stali zaujímavým artiklom. Niektorí majitelia prišli so zámermi, aby sa v jamách vybudovali moderné, riadené skládky odpadov. V zámeroch dokazovali, že takáto skládka odpadu (aj keď neďaleko obydľí) je bezpečnejšia, ako nulový variant. Ako nulový variant sa s obľubou prezentoval reálny stav, čiže čierne skládky, možno aj s nebezpečným odpadom.

Ak verejnosť nebude pozorná a nebude dôsledne uplatňovať zákon EIA, môže uveriť tvrdeniu, že nulový variant je naozaj súčasný stav. Nulový variant je však „stav, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil“.

Čo to v našom prípade môže znamenať? Každý vlastník nehnuteľností, je povinný dodržiavať právne predpisy. Čiže v našom prípade vlastník zodpovedá za environmentálnu záťaž a je povinný sa o svoj majetok riadne starať. Zodpovedá za ochranu majetku, za to, že na pozemku nebudú čierne skládky, ako aj za to, že tie, ktoré sa tam nachádzajú, budú bezpečne zneškodnené. A aby tieto povinnosti aj vlastník plnil, štátne orgány sú povinné dozerať na dodržiavanie zákonov a majú k dispozícii aj rôzne nástroje, napríklad pokuty, ktoré môžu byť veľmi vysoké, najmä v prípadoch závažného poškodzovania životného prostredia. Takže nulovým variantom by logicky malo byť prostredie bez čiernych skládok, možno aj napríklad bývalá tehliarska jama, prirodzene zaplavená zrážkovou vodou, plná života. A o budúcom naložení s bývalou jamou by sa malo rozhodovať komplexne a demokraticky, napríklad v územnom pláne a nie pri zúženom posudzovaní zámeru, ktorý môže byť vytrhnutý z mnohých územnoplánovacích súvislostí.

Pre posudzovanie je veľmi dôležitá **definícia dotknutej obce**, pretože obce môžu byť dotknuté navrhovanou činnosťou rôzne. Činnosť na území jednej obce môže napríklad zvýšenou dopravou ovplyvniť ďalšie. Je dôležité, aby boli do procesu zapojené všetky obce, ktorých sa môže činnosť dotýkať, a tým aj všetci dotknutí občania.

Nie vždy je však jednoznačné, či vplyv zámeru niektorú obec zasiahne alebo nie. V prípade pochybností rozhoduje ministerstvo. Obec ani verejnosť však o zámere ešte nevedia a ak ministerstvo nemá pochybnosti a za dotknutú obec považuje len tú, na ktorej území sa má činnosť realizovať, o zámere sa vôbec nemusí dozvedieť veľká časť verejnosti, ktorá zámerom môže byť významne ovplyvnená.

Príklad:

Železiarne Podbrezová predložili zámer vybudovať na Táľoch golfové ihrisko. Tále sú rekreačná oblasť v Národnom parku Nízke Tatry, infraštruktúrou aj dopravou sú viazané na obec Bystrá. Navrhované ihrisko leží v povodí potoka Bystrianka, v pásme vodného zdroja, z ktorého je vodou zásobovaných cca 25 tis. obyvateľov z obcí Piesok, Valaská, Podbrezová a Brezno. Tále však ležia na vzdialenom okraji katastrálneho územia obce Horná Lehota. Paradoxne, práve obyvateľov Hornej Lehoty by vybudovanie ihriska zjavne najmenej ovplyvnilo. Podstatne viac môže ihrisko ovplyvniť obce uvedené vyššie (napríklad haváriou, prietrzou, pri ktorej sa do potoka môžu dostať postrekové chemikálie...). Ministerstvo však nemalo pochybnosti o tom, ktorá obec je dotknutá, zámer v zákonnej lehote doručilo len do Hornej Lehoty. Ostatné obce, ani verejnosť netušili, ako môžu byť ovplyvnené a do posudzovania sa nezapojili. Občania Brezna a ďalších obcí zásobovaných pitnou vodou z Táľov, by mohli namietť, že došlo k ich porušeniu ústavného práva na včasné informácie o stave životného prostredia (Čl. 45 ústavy SR).

Ďalšou významnou skutočnosťou je **informovanie** o zámere **spôsobom v mieste obvyklým**. Podľa zákona o obecnom zriadení zverejňuje obec dôležité informácie na úradnej tabuli. Pokiaľ obec nemá zverejňovanie informácií upravené vlastným predpisom, napríklad všeobecne záväzným nariadením (VZN) o informačnom systéme, informovanie o zámere na úradnej tabuli, sa považuje za dostatočné. Úradná tabuľa však nemusí byť prístupná na verejnom priestranstve. Môže sa nachádzať v budove obecného úradu, na chodbe, ktorá môže byť dokonca okrem vyhradených hodín (tzv. „stránkových hodín“) uzamknutá. Ani forma informovania o zámere nie je predpísaná. Napríklad to môže byť nenápadná písomná, strohá informácia, napísaná drobným, ťažko čitateľným písmom. O takom zámere sa potom nemusí včas dozvedieť takmer nik. Preto môže byť významným preventívnym opatrením, aby občania vyžadovali od svojich poslancov zrozumiteľný, kontrolovateľný a najmä prístupný informačný systém, ktorý sa bude definovať ako „v mieste obvyklý“ a bude prijatý napríklad formou VZN. Jeho súčasťou môže byť povinné informovanie o zámeroch nielen na úradnej tabuli, ale aj v miestnom rozhlase, v televízii, v miestnom periodiku...

Verejnosť v etape zámeru

Verejnosť má právo podať stanoviská a pripomienky k zámeru. Na tieto stanoviská musí ministerstvo prihliadať (a zohľadniť ich v ďalších krokoch procesu). Okrem toho môže už v tejto fáze založiť občianske združenie, ktoré môže takisto podať svoje stanovisko.

Pri príprave stanoviska je dôležité dať pozor

- na úplnosť zámeru (náležitosti určuje príloha 2 zákona EIA), pričom je dôležité nielen porovnať názvy kapitol zámeru s osnovou v zákone, pretože v niektorých prípadoch boli názvy kapitol v poriadku, ibaže obsah týchto kapitol bol o niečom inom než ich názov
- na to, či zámer napĺňa ciele a účel posudzovania (§ 1,4,5 zákona EIA)
- či navrhovaná technológia nie je zastaralá, či nie sú známe modernejšie, priaznivejšie voči životnému prostrediu a navrhnúť ich použitie
- či je zámer v súlade so zákonmi a osobitnými predpismi (vyhláškami, nariadeniami, všeobecne záväznými nariadeniami obce, normami, hygienickými predpismi,....)

- na to, či údaje zodpovedajú skutočnostiam a miestnym pomerom (z pohľadu histórie, kultúry, pamiatok, ochrany prírody a krajiny, zdravia ľudí, kultúrneho dedičstva, vlastníckych pomerov, rôznych miestnych špecifik,
- na súlad s koncepciami, plánmi (napríklad s koncepciami obce, programami odpadového hospodárstva,...)
- na jeho súlad s územnoplánovacou dokumentáciou - ÚPD (regionálnou, miestnou). Ak je zámer v rozpore so záväznými časťami ÚPD, ktoré boli vyhlásené vo všeobecne záväznom nariadení obce o záväzných častiach územného plánu, alebo nariadením vlády, je takýto zámer v rozpore so všeobecne záväzným predpisom. Jeho schválenie s podmienkou dodatočnej zmeny ÚPD je podobné tomu, akoby zámer, ktorý je v rozpore s konkrétnym zákonom, bol schválený za podmienky, že dôjde ku zmene zákona.

Ďalšie možnosti :

- pokiaľ sú k dispozícii odborné materiály, preukazujúce nepriaznivé vplyvy navrhovanej činnosti, treba na ne upozorniť
- za pozornosť stojí aj odhad investičných nákladov. Navrhovatelia niekedy podhodnocujú financie (najmä ak ide o verejné investície), možno sa v zámere neuvažuje s nákladmi na niektoré sľubované opatrenia, napr. na monitoring, na ochranu zdravia, životného prostredia, na vysporiadanie dotknutých nehnuteľností...
- oplatí sa skúmať, či sa v zámere navrhuje vykonanie takých opatrení, ktoré naozaj zabezpečí samotný navrhovateľ. Navrhovatelia radi sľubujú opatrenia, ktoré by mal vykonať niekto iný, napríklad štát alebo samospráva a preto s ich financovaním v zámere nepočítajú
- verejnosť môže svojím stanoviskom ovplyvniť ďalšie kroky, najmä rozsah hodnotenia. Môžu upozorniť na to, aké varianty by mali byť ďalej posudzované, na aké problémy sa treba zamerať a podrobnejšie ich rozpracovať v správe o hodnotení a pod.
- verejnosť môže žiadať aj účasť svojich zástupcov pri určovaní rozsahu hodnotenia.

2. Zisťovacie konanie

Ako sme už uviedli, zisťovacie konanie sa vzťahuje na činnosti, ktoré nie sú posudzované povinne (sú vymenované v časti B prílohy č. 1 zákona). Na základe konkrétnych údajov o navrhovanej činnosti, miestnych podmienok, očakávaných dopadov a tiež podľa stanovísk k zámeru, Ministerstvo životného prostredia v zisťovacom konaní rozhodne o tom, či sa táto činnosť bude posudzovať v procese EIA alebo nie. Pripomeňme si, že na zisťovacie konanie sa vzťahuje správny poriadok, ale jediným účastníkom konania je navrhovateľ.

Skúsenosti

V praxi sú časté také zámery, v ktorých navrhovatelia plánujú realizovať činnosti tesne pod prahovými hodnotami, určenými v prílohe č. 1 pre zisťovacie konanie alebo pre povinné hodnotenie.

Na takúto účelovú snahu navrhovateľa vyhnúť sa posudzovaniu je vhodné poukázať aj v písomnom stanovisku k zámeru.

Príklady:

Navrhovateľ výstavby hypermarketu Tesco v Považskej Bystrici navrhoval parkovisko so 498 stojiskami, pričom na povinné hodnotenie je limit 500 a viac stojísk ... V zisťovacom konaní sa rozhodlo, že EIA neprebehne.

Navrhovatelia využívajú aj niektoré nedostatočné definície. Napríklad pri návrhoch obchodných jednotiek definujú ako predajnú plochu iba tú, ktorá je pod projektovanými stojanmi s tovarom a ostatnú plochu definujú ako komunikácie alebo ako skladovacie plochy, iba preto aby sa vyhli posudzovaniu zámerov.

Možnosti verejnosti

Stanovisko verejnosti k zámeru má veľký význam v zisťovacom konaní, najmä ak konkrétne uvádza, či je potrebné zámer posudzovať alebo nie, prečo je dôležité, aby bola vypracovaná správa o hodnotení, aby prebehol celý proces EIA, a pod. Verejnosť môže v tejto fáze tiež sformovať občiansku iniciatívu či občianske združenie.

3. Rozsah hodnotenia a časový harmonogram

Po zverejnení zámeru a po doručení stanovísk stanovuje ministerstvo rozsah hodnotenia, a podľa potreby aj časový harmonogram. Tento krok je veľmi dôležitý, pretože sa v ňom určí, aké komplexné bude hodnotenie. Rozsah hodnotenia je totiž osnovou pre spracovanie ďalšieho dokumentu procesu EIA – správy o hodnotení.

Po určení rozsahu hodnotenia je navrhovateľ, v spolupráci s dotknutou obcou, povinný informovať verejnosť vhodným spôsobom o rozsahu hodnotenia a o časovom harmonograme. Niektoré obce splnia túto povinnosť vyvesením rozsahu hodnotenia na úradnej tabuli. Ak sa tak nestalo, a občania sa chcú s rozsahom hodnotenia oboznámiť, vždy ho nájdu na obecnom úrade alebo na ministerstve.

Skúsenosti

Rozsah hodnotenia určuje ministerstvo podľa prílohy č. 3 zákona. Od tohto kroku závisí či a ako sa vypracuje správa o hodnotení a ktoré varianty sa v nej podrobne rozpracujú. Rozsah hodnotenia určí, na ktoré problémy sa treba zamerať, a ktoré skutočnosti uvedené v zámere si vyžadujú podrobnejšie spracovanie. Môže uložiť aj rozpracovanie nových skutočností, na ktoré upozornili stanoviská k zámeru. Dôležité je tiež to, že ministerstvo môže považovať údaje v zámere za dostatočné pre posúdenie vplyvov navrhovanej činnosti, a určiť, že správu o hodnotení netreba vypracovať. Takýto postup samozrejme znižuje náklady navrhovateľa aj dobu posudzovania, avšak skrátením procesu môžu byť opomenuté významné skutočnosti alebo miestne špecifiká (najmä ak sa verejnosť nevyjadrí komplexne v stanovisku k zámeru).

Aj **časový harmonogram** môže mať veľký význam (ministerstvo ho určuje podľa potreby, nie vždy). Ak sa nestanovia lehoty jednotlivých krokov hodnotenia môže to viesť k nekonečným, vleklým procesom, aj neukončeným, ktoré však môžu kedykoľvek „ožiť“. Napríklad ak navrhovateľ zistí, že odpor verejnosti proti jeho zámeru je príliš veľký, jednoducho počká na vhodnú chvíľu, možno i niekoľko mesiacov alebo rokov. Dochádza k tomu najmä pri veľkých verejných investíciách, kde má navrhovateľ „dostatok času“ na prípravu. Na dotknuté obyvateľstvo možno vyvíjať v tomto „vyčkávacom období“ rôzne formy nátlaku – cez územné plány sa vyhlasujú stavebné uzávery, dochádza k obmedzovaniu rozvoja obce, k znehodnocovaniu majetku, sociálnemu úpadku, odchodu obyvateľov z územia...

Ak ministerstvo neurčí lehoty jednotlivých krokov, navrhovatelia ich často vykonávajú v čase, keď je **verejnosť „rozptýlená“**, napr. počas dovoleniek, významných udalostí ako sú Vianoce, sviatky... alebo po uzávierke miestneho časopisu. Takáto prax sa uplatňuje najmä pri predkladaní správy o hodnotení alebo načasovaní jej verejného prerokovania. Cieľ je zjavný, sťažiť verejnosti účinnú oponentúru. Aj preto je vhodné vyžadovať konkrétne termíny jednotlivých budúcich krokov už v stanovisku k zámeru.

Možnosti verejnosti

Určenie rozsahu hodnotenia je mimoriadne významný krok, a verejnosť ho môže jednak ovplyvniť, a tiež využiť v ďalších krokoch procesu.

Ovplyvniť ho môže predovšetkým svojím stanoviskom k zámeru. Ministerstvo na stanoviská k zámeru prihliada práve pri určovaní rozsahu hodnotenia (neznamená to, že im musí vyhovieť, ale musí sa s jej argumentmi zaoberať). Tak sa napríklad podarilo pri už spomenutom hodnotení Lakovne Volkswagen zaradiť do posudzovania aj variant s vodou riediteľnými farbami.

Okrem toho sa viackrát podarilo zástupcom občianskych združení ovplyvniť rozsah hodnotenia aj priamo účasťou na jeho stanovení na ministerstve životného prostredia. Napríklad zástupcovia Ružomberčanov v stanovisku k zámeru rozširovania výroby celulózy v SCP, a.s., požiadali, aby boli prizvaní na určovanie rozsahu hodnotenia. Ministerstvo ich žiadosti vyhovel, občania sa potom priamo na rokovaní usilovali presadiť do rozsahu hodnotenia svoje požiadavky.

V ďalších krokoch procesu bude verejnosť potrebovať rozsah hodnotenia najmä pri príprave svojho stanoviska k správe o hodnotení. Je totiž dôležité porovnať, či vypracovaná správa zodpovedá rozsahu hodnotenia, a či jej spracovateľ nezabudol na dôležité skutočnosti.

4. Správa o hodnotení

V správe o hodnotení je navrhovateľ povinný komplexne zistiť, opísať a vyhodnotiť predpokladané vplyvy navrhovanej činnosti na životné prostredie. Správu o hodnotení predkladá navrhovateľ ministerstvu. Ak správa nie je úplná, ministerstvo je povinné vrátiť ju navrhovateľovi na doplnenie, a to najneskôr do troch týždňov od jej doručenia. Pokiaľ je správa úplná, ministerstvo ju najneskôr do troch týždňov doručí príslušnému a povoľujúcemu orgánu dotknutej obci. V prípade, že je počet dotknutých obcí veľký, doručuje sa im len záverečné zhrnutie spolu s informáciou, v ktorých vybraných obciach je správa o hodnotení k nahliadnutiu. Takéto zhrnutie sa doručuje aj občianskej iniciatíve a občianskemu združeniu, ak boli založené.

Obec je povinná do týždňa od doručenia správy informovať o tom verejnosť, pričom súčasne uvedie, kde možno do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť si z nej výpisy, alebo kópie. Záverečné zhrnutie správy o hodnotení vystaví na jeden mesiac a v priebehu tejto lehoty zabezpečí **verejné prerokovanie** správy o hodnotení. Z verejného prerokovania sa vyhotovuje záznam, ktorý obec doručí do dvoch týždňov od prerokovania ministerstvu.

Písomné stanovisko k správe o hodnotení môže dať verejnosť do dvoch mesiacov od zverejnenia záverečného zhrnutia (pre občianske združenie a občianska iniciatíva platí lehota dva mesiace od doručenia záverečného zhrnutia na ich kontaktnú adresu).

Skúsenosti

Ak **správa nie je úplná**, ministerstvo je povinné vrátiť ju navrhovateľovi na doplnenie, a to najneskôr do troch týždňov od jej doručenia. Od názoru ministerstva teda záleží, či sa správa musí najprv doplniť, alebo či je spôsobilá na to, aby ju dostali obce, štátne orgány a verejnosť na pripomienkovanie. Ministerstvo toto svoje oprávnenie nevyužíva často. Známý je aj prípad z Považskej Bystrice, kedy ministerstvo vrátilo správu o hodnotení ako neúplnú a vytklo jej mnoho závažných nedostatkov, ale v priebehu krátkej lehoty napokon prijalo takmer tú istú správu, bez doplnenia kľúčových vecí, už ako vyhovujúcu.

Verejnosť sa môže usilovať zasiahnuť aj do tejto fázy procesu. Optimálne je, ak ministerstvo v harmonograme určilo lehotu na predloženie správy o hodnotení. Verejnosť sa vtedy môže v určenom čase oboznámiť s jej rozsahom na ministerstve, a do troch týždňov od predloženia správy môže žiadať, aby ministerstvo neúplnú správu vrátilo navrhovateľovi na doplnenie. Ministerstvo nie je povinné takejto žiadosti vyhovieť, avšak ak budú argumenty verejnosti dostatočne silné, a budú poukazovať na konkrétne chýbajúce údaje alebo rozpor s rozsahom hodnotenia, môže sa stať, že ministerstvo správu vráti.

Ak ministerstvo v harmonograme neurčí lehotu na predloženie správy o hodnotení, verejnosť sa môže už len príležitostne informovať na ministerstve, či navrhovateľ správu doručil. Tento postup je však veľmi neistý ak si uvedomíme, že bez určenia časového harmonogramu môže celý proces trvať aj niekoľko mesiacov.

Verejné prerokovanie správy o hodnotení

Veľmi dôležitou časťou procesu je **verejné prerokovanie** správy o hodnotení. Pripomeňme si niekoľko jeho základných charakteristík:

Verejné prerokovanie správy o hodnotení môže byť kľúčovou etapou procesu posudzovania. Tu sa ukáže, nakoľko sa verejnosť zaujíma o navrhovanú činnosť, čo je často dôležitým faktorom pre výber ďalšieho postupu v EIA, tak u ministerstva, ako aj u navrhovateľa a ďalších účastníkov procesu. Na verejnom prerokovaní sa tiež prejavujú postoje samosprávy a štátnej správy k zámeru, a je to aj priestor na diskusiu o vlastnostiach zámeru - jeho nedostatkoch a pozitívach.

O verejnom prerokovaní informuje verejnosť obec. Neúčast' verejnosti na prerokovaní môže byť teda výsledkom nezaujmu verejnosti, ale tiež nevhodného postupu samosprávy a navrhovateľa. Príčiny takéhoto postupu môžu byť rôzne: neznalosť zákona, osobná zainteresovanosť, snaha presadiť zámer bez vedomia alebo proti vôli občanov, prípadne neschopnosť - ak je jediným prvkom informačného systému obce zastrčená úradná tabuľa. Rizikám z „utajovania informácií“ možno predchádzať preventívne tým, že verejnosť je aktívna stále, zaujíma sa o činnosť samosprávy, o program zastupiteľstva, ale aj tým, že obec má vhodný informačný systém vyhlásený formou všeobecne záväzného nariadenia.

Príklady:

V Pezinku, pri prerokovaní zámeru skládky odpadu neďaleko centra mesta, informovalo mesto o verejnom prerokovaní strohým úradným jazykom v miestnom mesačníku a rozhlase. Iba málo ľudí tušilo, čo sa vlastne deje. Niekoľko nezávislých občianskych skupín na vlastné náklady obstaralo malé plagáty a samolepky, ktoré zrozumiteľným jazykom informovali, prečo je dôležitá účasť občanov a čo sa môžu dozvedieť. Na prerokovanie prišlo viac ako 500 obyvateľov, ktorí sa prerokovania aktívne zúčastnili.

Verejné prerokovanie výstavby diaľnice v Dubnici nad Váhom nebolo oznámené verejnosti. Oponenti výstavby dostali na „verejné prerokovanie“ osobné pozvánky. Prerokovanie sa potom nieslo v komornej atmosfére vyjasňovania stanovísk, bez účasti ľudí z mesta.

Na prerokovaní sa predstavia rôzne záujmové skupiny, možno niektoré proti realizácii zámeru, iné na jeho podporu, naznačí sa postoj prevažujúcej verejnosti.

Obdobie pred prerokovaním a rokovanie samotné sprevádza niekedy množstvo **sľubov**, ktoré sa týkajú kompenzácie negatívnych vplyvov z navrhovanej činnosti, rôznych verejnoprospešných investícií na rozvoj obce, výhodného majetkovo-právneho vysporiadania... Je dôležité sledovať, či tieto prísľuby dávajú kompetentné osoby, ale aj to, či sú vyjadrené dostatočne záväzným spôsobom (napríklad zmluva o budúcej zmluve).

Príklad:

V Mojšovej Lúčke pri výstavbe Vodného diela Žilina navrhovateľ verejné prerokovanie vyslovene zneužil. Z prieskumov verejnej mienky, ktoré sa organizovali tiež v rámci EIA, vyplynulo, že občania by nakoniec s výstavbou súhlasili, keby za svoje zbúrané domy dostali domy nové. Na verejnom prerokovaní potom zástupcovia navrhovateľa prísľúbili, že každý občan dostane dom za dom. Keďže verejné prerokovanie sa konalo v rámci procesu, a zúčastnilo sa ho mnoho dôležitých osobností a zástupcov úradov, občania napokon prísľubom uverili, a dali potrebné súhlasy v rámci povoľovacieho konania. Navrhovateľ však svoj sľub z verejného prerokovania nikdy nesplnil.

Dôležité je tiež, **kto** verejné prerokovanie **moderuje**. Najmä menšie obce niekedy uvítajú, ak sa navrhovateľ ujme aj organizovania prerokovania a moderovania stretnutia. Moderátor, ktorého zabezpečí priamo navrhovateľ, však nemusí byť nestranný, a niekedy dokáže profesionálne ovplyvniť priebeh celého prerokovania. Obec či mesto, ktoré dokážu udržať priebeh prerokovania vo svojich rukách, poskytnú svojim obyvateľom často účinnejšiu možnosť získať odpovede na otázky a prezentovať ich stanoviská.

Z verejného prerokovania sa vyhotovuje **záznam**. Hoci táto povinnosť leží na pleciach samosprávy a navrhovateľa, občanom nič nebráni skontrolovať úplnosť a pravdivosť záznamu. Na prípadné nedostatky záznamu môžu poukázať vo svojom stanovisku k správe o hodnotení. V prípadoch, kedy bola dotknutá obec z rôznych dôvodov naklonená zámeru viac než obyvatelia, sa vždy sa osvedčilo aj zhotovenie vlastného záznamu občanmi.

Príklad:

Verejné prerokovanie správy o hodnotení v prípade výstavby Vodného diela Slatinka si členovia Občianskeho združenia nahrali na videokazetu. Okrem toho, že mali dokonalý záznam o vyjadrených stanoviskách a názoroch, využili kazetu zhodou okolností aj v dvoch súdnych sporoch. V prvom prípade sa úspešne ubránili osočovníkovi starostom obce. V druhom súdnom spore použili kazetu ako dôkaz, že už na verejnom prerokovaní upozorňovali na vážne nedostatky a nelegitímnosť procesu EIA. Neskôr Ústavný súd rozhodol, že postupom ministerstva v tomto prípade došlo k porušeniu ústavného práva Združenia Slatinka a občanov na informácie o životnom prostredí.

Na verejnom prerokovaní správy dochádza často k vypätým situáciám. Autori správy o hodnotení či navrhovateľ niekedy **spochybujú odbornosť** verejnosti, ktorej postoje vyhlasujú za laické, nepodložené, emotívne... Zriedkavé neboli ani obvinenia zo zisťných úmyslov oponentov projektu (napríklad obvinenie z podplatenia konkurenčnou firmou).

Takto praktiky sa objavujú často - v hre sú veľké investície, preto sú používané aj neférové ťahy. Netreba sa nimi nechať zastrašiť či odradiť, ale treba sa im účinne brániť - ak je to potrebné, aj právne.

V každom prípade je vhodné, aby účastník verejného prerokovania bol pripravený otvorene prezentovať svoj názor, klásť konkrétne otázky, vecne argumentovať... a aby sa spojil s ostatnými, ktorým na veci záleží.

Poslednou poznámkou k verejnemu prerokovaniu je skúsenosť s verejným prerokovaním ako nástrojom obce na obranu pred nelegitímnym a nezákonným procesom.

Príklady:

Pri verejnom prerokovaní zámeru výstavby priehrady Tichý Potok odmietli dotknuté obce, na protest proti porušovaniu zákona navrhovateľom a ministerstvom, zvolať verejné prerokovanie. Tvrdili, že proces neprebíha v súlade s právnymi predpismi, a preto verejné prerokovanie nezvolajú. Navrhovateľ a štátne orgány hľadali východisko vo vzdialených obciach, v ktorých „verejné prerokovania“ zorganizovali, čím sa pokúsili obísť zákon namiesto odstránenia problémov.

V inom prípade organizoval verejné prerokovanie samotný navrhovateľ. Bez účasti zástupcov obce a bez záznamu vyhotoveného obcou nie je takéto prerokovanie verejným prerokovaním podľa zákona EIA.

Možnosti verejnosti

Z predchádzajúceho textu vyplýva, že v etape správy o hodnotení sú najdôležitejšími nástrojmi verejnosti

- kontrola úplnosti správy s možnosťou návrhu na jej vrátenie navrhovateľov
- aktívna účasť na verejnom prerokovaní
- možnosť založenia občianskeho združenia (ak ešte nevzniklo)
- možnosť zaslať stanovisko k správe.

Pri príprave **stanoviska k správe** je opäť dobré pamätať na niekoľko vecí:

- treba zistiť, či je správa úplná, či bol dodržaný rozsah hodnotenia a či v nej boli odstránené nedostatky vytykané zámeru
- opäť treba dať pozor na to, či je názov kapitol o tom istom ako ich obsah
- podobne ako pri zámere, treba preskúmať či správa a údaje v nej napĺňajú ciele a účel posudzovania, či navrhovaná technológia nie je zastaralá, či je zámer v súlade so zákonmi a osobitnými predpismi, či údaje zodpovedajú skutočnosti, ako je zhodnotený súlad s koncepciami, plánmi a s územnoplánovacou dokumentáciou (podrobnejšie pozri pri stanovisku k zámeru)
- možno sa vyjadriť k verejnemu prerokovaniu a ku záznamu z prerokovania (či je pravdivý a úplný), poukázať na prípadné porušenie zákona pri zverejňovaní dokumentácie, rozsahu hodnotenia a pod.
- občianske združenie alebo iniciatíva môžu požiadať ministerstvo aby boli prizvané k prerokovaniu záverečného stanoviska spolu s navrhovateľom a obcou
- nakoľko platnosť záverečného stanoviska nie je časovo obmedzená, môže sa stať, že zámer sa bude realizovať oveľa neskôr. V tej dobe môžu byť odporúčané technológie

zastaralé, prípadne sa zmenia predpisy alebo situácia v území... Preto je vhodné, aby verejnosť v stanovisku k správe o hodnotení žiadala aj primerané časové obmedzenie záverečného stanoviska prípadne inú „poistku“.

Príklad:

V Pezinku bolo vydané v roku 1999 záverečné stanovisko k skládke odpadov v „Novej jame“. Navrhovateľ začal s prípravou pre územné rozhodnutie v roku 2002. V roku 2001 bol prijatý nový zákon o odpadoch č. 223/2001 Z.z. Podľa tohto zákona však musí byť súčasťou zámeru pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie aj návrh uzavretia, rekultivácie a monitoringu skládky. V zámere z roku 1999 sa však tieto požiadavky neriešili, a tak záverečné stanovisko nevyhovuje platnému zákonu o odpadoch. V roku 2002 mesto zmenilo územný plán a v navrhovanej lokalite úplne vylúčilo skládku odpadov.

5. Posudok

Oponentský posudok má odborne zhodnotiť úplnosť a pravdivosť informácií uvedených v správe o hodnotení, doručené stanoviská, použité metódy a informácie, navrhnuté technické riešenie, varianty a navrhnuté opatrenia. Posudok tiež obsahuje návrh záverečného stanoviska.

Ministerstvo zabezpečí vypracovanie posudku do dvoch mesiacov od uplynutia lehoty na doručenie stanovisk k správe o hodnotení (túto lehotu možno predĺžiť o dva mesiace). Spracovateľ posudku sa nesmie podieľať na spracovaní správy o hodnotení, a musí byť uvedený v zozname osôb odborne spôsobilých na posudzovanie vplyvov na životné prostredie.

Skúsenosti

Objektívny spracovateľ posudku by mal v tejto etape posudzovania poukázať aj na prípadné nedostatky zámeru a správy o hodnotení. V praxi sa prejavujú dve významné vlastnosti zákona EIA:

Náklady na spracovanie posudku znáša navrhovateľ. Táto skutočnosť vytvára na spracovateľov posudkov silný tlak, pretože navrhovatelia nemajú v obľube posudky, ktoré nie sú ich zámerom naklonené, a to so všetkými dôsledkami vrátane úhrady odmeny za prácu posudkára.

Okrem toho, spracovatelia posudku a spracovatelia správy si niekedy pri inom zámere vymenia svoje pozície. Dôsledkom toho je, že dokážu tolerovať nedostatky, prípadne posudky formulujú tak, že vážne nedostatky správy nie sú vôbec jasné.

V etape posudku je navrhovateľ povinný poskytnúť spracovateľovi posudku na požiadanie aj doplňujúce údaje, nevyhnutné na spracovanie posudku. Verejnosť do tejto fázy posudzovania nemá zákonom upravený a garantovaný vstup. Vyskytli sa aj prípady, keď navrhovateľ v etape dopĺňania informácií poskytol spracovateľovi posudku nepravdivé informácie.

Možnosti verejnosti

Aj keď zákon neupravuje vstup verejnosti do tvorby posudku, nič nebráni občanom aby upozornili posudkára na skutočnosti, ktoré považujú za závažné a dôležité.

V prípade zámeru na výstavbu spaľovne v Liptovskom Mikuláši odznela na verejnom prerokovaní informácia, že posudok ako jediný dokument procesu EIA nie je prístupný

verejnosti. Táto informácia nie je pravdivá, verejnosť má právo získať posudok rovnako ako inú časť dokumentácie EIA, a to priamo na základe zákona EIA (§ 38) alebo postupom podľa zákona o slobodnom prístupe k informáciám (č. 211/2000 Z.z.).

V prípade, že sa verejnosť stretne so skutočne zmanipulovanou dokumentáciou EIA, môže využiť mechanizmus postihu spracovateľa podľa vyhlášky MŽP č. 52/1995 Z.z. o zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov na životné prostredie. Ministerstvo totiž môže vyčiarknuť z tohto zoznamu osobu, ktorá „opakovane alebo hrubo porušila svoje povinnosti pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie, najmä nekvalitne alebo neobjektívne (účelovo) vypracovala dokumentáciu, posudok alebo ich časť“. Rovnako možno postihnúť spracovateľa, ktorý sa podieľal tak na príprave posudku, ako aj na príprave zámeru alebo správy o hodnotení.

6. Záverečné stanovisko

Záverečné stanovisko je posledným a najdôležitejším dokumentom procesu EIA.

V záverečnom stanovisku ministerstvo :

- celkovo vyhodnotí vplyvy navrhovanej činnosti
- uvedie, či odporúča alebo neodporúča realizáciu navrhovanej činnosti
- stanoví podmienky realizácie
- uvedie požadovaný rozsah sledovania a vyhodnocovania vplyvov posudzovanej činnosti, plnenia stanovených podmienok a vyhodnocovania ich účinnosti a porovnávanie predpokladaných vplyvov so skutočným stavom.

Ministerstvo spracuje záverečné stanovisko do jedného mesiaca od obdržania posudku. Doručí ho aj dotknutej obci, občianskej iniciatíve a občianskemu združeniu. Dotknutá obec záverečné stanovisko povinne zverejní do jedného týždňa od doručenia, opäť spôsobom v mieste obvyklým. Záverečné stanovisko je verejnosti prístupné, je možné z neho robiť výpisy alebo kópie. Podrobnosti obsahu záverečného stanoviska sú uvedené v prílohe č. 4 zákona EIA.

Orgán, ktorý bude neskôr rozhodovať o povolení činnosti, nemôže o jej povolení rozhodnúť bez záverečného stanoviska, a musí naň pri svojom rozhodovaní prihliadať.

Skúsenosti

Z prílohy č. 4 zákona jednoznačne vyplýva, že v záverečnom stanovisku by mal byť uvedený **odporúčaný variant**. Praxou však niekedy je, že ministerstvo namiesto odporúčaného variantu určí odporúčané poradie variantov. Takýto postup sa používa vtedy, keď variant najpriaznivejší z pohľadu ochrany životného prostredia nevyhovuje navrhovateľovi. Výsledok takéhoto alibistického hodnotenia je potom taký, že navrhovatelia posunú do povoľovacieho procesu variant posledný v poradí s tým, že posudzovaním prešli všetky a ani jeden z variantov nebol zamietnutý. V prípade povoľovania činnosti na základe takéhoto záverečného stanoviska je možné spochybniť záverečné stanovisko ako podklad, ktorý je v rozpore so zákonom. Verejnosť by mala žiadať jednoznačné definovanie odporúčaného variantu.

Možnosti verejnosti

Keďže zákon ani v tejto etape neupravuje osobitne možnosti verejnosti, a prax priniesla potrebu prekonzultovať niektoré problémy aj v tejto fáze procesu, pred vydaním záverečného stanoviska, môže ministerstvo pozvať na jeho **prerokovanie** nielen príslušný orgán, ale aj navrhovateľa, dotknuté obce a občianske združenie. Takýto krok aspoň čiastočne kompenzuje nedostatok zákona a umožňuje verejnosti oboznámiť sa s prípadnými doplňujúcimi údajmi, ich pravdivosťou a s obsahom záverečného stanoviska. Aj keď takéto prerokovanie zo zákona nevyplýva a nemusí mať žiaden vplyv na samotné záverečné stanovisko dôležité je, že táto možnosť existuje (ministerstvo už ju aj v praxi využilo). Verejnosť preto môže vo svojom stanovisku k správe o hodnotení vyžadovať svoju účasť na prerokovaní záverečného stanoviska ešte pred jeho vydaním.

Po jeho vydaní je dôležité podrobne ho preštudovať, zhodnotiť či je v súlade so zákonom, a ak nie, využiť nápravy možnosti (pozri časť „Možnosti nápravy nezákonného postupu v EIA“).

III. ROZHODOVANIE O POVOLENÍ ČINNOSTI

Po skončení procesu EIA môže navrhovateľ požiadať o vydanie povolenia na realizáciu zámeru. Zákon uvádza, že povoľujúci orgán musí pri povoľovaní stavby **prihliadať na záverečné stanovisko**. Neznamená to teda, že je ním bezpodmienečne viazaný, avšak na druhej strane ho nemôže ignorovať.

Problém vysporiadania sa so záverečným stanoviskom a jeho podmienkami sa v praxi rieši rôzne. Nie každý povoľujúci orgán sa v rozhodnutí **zaoberá podmienkami** zo záverečného stanoviska a niekedy sa záväzné stanovisko medzi podkladmi rozhodnutia vôbec neuvedie. Povoľujúci orgán však je povinný na záverečné stanovisko prihliadať ako na samostatný podklad rozhodnutia, a je povinný uviesť, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov. V prípade, že záverečné stanovisko určitú činnosť nedoporučí, musel by povoľujúci orgán veľmi podrobne vyargumentovať, prečo sa jeho závermi nebude riadiť.

Iným spôsobom, ako sa vyhnúť splneniu podmienok z posudzovania býva, že sa rozhodnutie o povolení činnosti zdanlivo zaoberá podmienkami posudzovania, ale ich **riešenie odsúva** stále na neskôr, až do etapy vydávania kolaudačného rozhodnutia. Splnenie niektorých závažných podmienok tak môže byť odsunuté na neurčito, a keďže aj v kolaudačnom konaní možno povoliť zmenu stavby, nemusia sa zrealizovať vôbec. Podobne bolo povolené napríklad užívanie lakovne Volkswagen v Bratislave bez toho, aby sa vyriešil problém užívania neďalekých 600 bytov. Zmenu účelu ich užívania z trvalého bývania na prechodné pritom stanovilo záverečné stanovisko ako jednu z podmienok. Aj v prípade výstavby diaľnice D2 „Lamačská cesta – Staré grunty“ je snahou investora aj ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií, aby sa niektoré protihlukové opatrenia reálne riešili až pri kolaudačnom konaní.

V stavebnom zákone sa nájde dostatok argumentov, prečo je potrebné konkrétne podmienky z posudzovania riešiť skôr ako pri kolaudácii. Preto by verejnosť, ako účastník povoľovania, mala vyžadovať od povoľujúceho orgánu ich konkrétne riešenie najneskôr v stavebnom konaní.

Ako sme už uviedli, povoľovacie konanie prebieha (na rozdiel od procesu EIA) formou správneho konania. Jeho účastníkmi sú navrhovateľ, vlastníci dotknutých pozemkov a ďalšie subjekty ktoré splnia podmienky, vrátane občianskeho združenia.

Účastníci konania môžu v povoľovaní uplatňovať svoje návrhy, avšak v niektorých prípadoch musia byť pripravení na špecifické situácie. Napríklad na to, že **povoľovacích konaní** bude v skutočnosti **niekoľko**: Ak sa totiž posudzuje ako zámer nejaký konkrétny úsek diaľnice, tvoria ho v skutočnosti viaceré samostatné súbory stavieb napríklad samostatný tunel, samostatné pripojenie diaľnice na miestne komunikácie a súvisiace križovatky, rôzne protihlukové stavby, inžinierske siete a podobne. V následnom povoľovaní však dôjde k rozdrobeniu zámeru na stovky samostatných stavebných objektov. Tieto stavebné objekty sa následne spájajú do samostatných súborov na ktoré sa začne osobitné konanie, a to neraz nelogicky, tak ako to vyhovuje navrhovateľovi. Niekedy dochádza aj ku rozdrobeniu v tom, že príslušné rozhodnutia o povolení samostatného súboru vydávajú rôzne špeciálne úrady.

Ak napríklad pri výstavbe úseku diaľnice treba upraviť nejaký vodný tok, rozhoduje o tejto samostatnej stavbe špeciálny stavebný úrad (napr. krajský úrad odbor vodného hospodárstva). Aj o stavbe diaľnice rozhoduje ďalší špeciálny stavebný úrad (podľa cestného zákona je ním ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácii) alebo ak je napríklad potrebná úprava železničnej dráhy, rozhoduje štátny dráhový úrad... Dôsledok takéhoto rozpitvania jediného zámeru na niekoľko častí, je niekoľko samostatných rozhodovaní na niekoľkých rôznych povoľujúcich orgánoch. Orientácia v takejto situácii býva pre občianske združenie zložitá a ak príslušný povoľujúci orgán nezahrnie združenie medzi účastníkov konania, môže sa stať, že združenie si ani nevšimne, že práve prebieha nejaké významné rozhodovanie o určitej časti zámeru.

V zásade platí, že kľúčovým konaním, kde sa rozhoduje o povoľovaní zámeru, je **územné konanie**. Z neho by malo byť jasné aj rozčlenenie stavby na samostatné stavebné objekty, prípadne aj na súbory stavieb. Sú však známe aj také prípady, keď sa samotné združenie muselo uchádzať o účasť v územnom konaní, lebo príslušný okresný úrad „pozabudol“, že účastníkom konania je podľa zákona EIA aj občianske združenie.

V inom prípade povoľujúci orgán pri kolaudácii pozval účastníkov, vrátane združenia, na kolaudáciu na konkrétnu hodinu. Zmenu termínu sa však združenie – nedopatrením - nedozvedelo, a tak sa prekvapení zástupcovia združenia dostavili na záver obhliadky stavby. Preto je vhodné zo strany združenia, potvrdiť si dôležité termíny obhliadok alebo konaní aspoň telefonicky, deň pred podujatím.

V prípade skládky odpadov v Dubnici nad Váhom sa k **vzťahu povoľovania a posudzovania** vyjadril aj prokurátor. V tomto prípade prebehlo územné konanie pred účinnosťou zákona EIA, avšak stavebné konanie až po nadobudnutí účinnosti tohto zákona. Pred stavebným konaním sa však posudzovanie nekonalo. Podľa stanoviska prokurátora, tým, že sa posudzovanie neuskutočnilo pred stavebným konaním, došlo k porušeniu zákona EIA.

IV. NIEKTORÉ OSOBITNÉ PRÍPADY EIA

- V zákone EIA je osobitne upravené posudzovanie dopravných a iných **líniových stavieb** (§ 22). Podstatnou odchýlkou od klasického procesu EIA je, že posudzovanie líniových stavieb prebieha v dvoch etapách. Dokumentáciu pre **prvú etapu** posudzovania tvorí **východisková štúdia** pre celý úsek líniovej stavby. Táto štúdia obsahuje variantné riešenie navrhovanej trasy a účelom tejto etapy je výber optimálneho variantu trasy (koridoru) líniovej stavby. V **druhej etape** sa posudzuje zámer na jednotlivý technický, dopravne alebo inak ucelený úsek líniovej stavby.

Zatiaľ čo na druhú etapu sa vzťahujú ustanovenia zákona o krokoch procesu v plnom rozsahu, na prvú etapu (výber koridoru) sa vzťahujú len „primerane“, teda podľa povahy toho - ktorého kroku a v rozsahu primeranom naplnení cieľov EIA.

- Podľa zákona EIA musia aj niektoré významné **koncepčné a územnoplánovacie dokumenty** obsahovať hodnotenie z hľadiska vplyvov na životné prostredie a podľa potreby aj s návrhom opatrení na zníženie nepriaznivých vplyvov (§35). Ide predovšetkým o rozvojové koncepcie v oblasti energetiky, priemyslu, dopravy, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva, odpadového hospodárstva a cestovného ruchu; ďalej návrhy územnoplánovacej dokumentácie veľkého územného celku a sídelných útvarov vybraných miest, najmä centier oblastí, znečistených lokalít, a pod.

Spracovatelia týchto dokumentov sú povinní vhodným spôsobom informovať verejnosť o ich príprave a následne majú byť prerokované s ministerstvom.

Hodnotenie strategických rozvojových dokumentov si vyžaduje komplexnú úpravu, vrátane účinnejších práv verejnosti (z týchto dokumentov totiž vychádzajú jednotlivé zámery a projekty, ktoré sú posudzované v EIA). Takáto úprava však stále neexistuje.

V. MOŽNOSTI NÁPRAVY NEZÁKONNÉHO POSTUPU V EIA

Zákon EIA je v niektorých častiach až príliš pružný, ponecháva široké pole výkladu nejasných pojmov, a neobsahuje jasné sankcie za jeho porušenie. V prípade závažného porušenia povinností jednotlivých subjektov v procese sa však možno domáhať nápravy.

Najsilnejšie možnosti má občianske združenie, prípadne iné subjekty, ktoré sa stali účastníkom povoľovania stavby po procese EIA. Tí môžu v konaní (napr. územnom, stavebnom a pod.) **namietať**, že podklad rozhodnutia, ktorým je záverečné stanovisko EIA, nevychádza zo spoľahlivo zisteného stavu a rozhodnutie vydané na jeho základe by bolo v rozpore so správnym poriadkom.

Ak to ako účastníci namietali v konaní neúspešne, môžu sa proti rozhodnutiu **odvolať**, a to do 15 dní od doručenia rozhodnutia. To isté môžu urobiť aj vtedy, ak sa povoľujúci orgán v rozhodnutí nevysporiadal s podmienkami záverečného stanoviska.

V prípade, že ani odvolacie konanie neprinieslo nápravu, môžu podať účastníci konania **žalobu na súd** (do 2 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o odvolaní), prípadne **podnet na prokuratúru**, podnet na **obnovu konania** alebo tzv. podnet na **preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania**. V týchto prípadoch môže byť rozhodnutie zrušené

do troch rokov od právoplatnosti rozhodnutia, podrobnosti upravuje štvrtá časť správneho poriadku (§ 53-70).

Ak došlo chybným postupom ministerstva, obce alebo iných orgánov v procese k porušeniu ústavného práva občanov na včasné a úplné informácie o stave životného prostredia (čl. 45 ústavy SR), môžu sa obrátiť aj na ústavný súd¹.

V zložitejších prípadoch doporučujeme konzultovať výber opravného prostriedku s právnikom. Pri žalobe na súd a sťažnosti na Ústavný súd musí byť účastník zastúpený advokátom alebo komerčným právnikom.

VI. DÔVETOK K EFEKTÍVNEJ ÚČASTI VEREJNOSTI V EIA

Je dobré ak spoja svoje sily a schopnosti aktívni miestni ľudia, občania organizačne schopní, ktorí sa neboja vystupovať na verejnosti, vyjednávať a presadzovať svoje požiadavky. Dôležité je tiež získať na podporu svojho stanoviska miestne osobnosti, politikov, úrady... Všetky tieto úlohy lepšie zvládajú ľudia spoločne, pričom najefektívnejšou formou takejto spoločnej práce je **založenie občianskeho združenia**.

Spoločný postup občanov, prípadne založenie občianskeho združenia, má popri už spomenutých výhodách aj ďalšie:

- Verejnosť v mnohých posudzovacích procesoch intenzívne **informuje občanov**. Občianske združenia a iniciatívy vydávajú tematické informačné občasníky, zakladajú internetové stránky a diskusné fóra, publikujú prípadové štúdie z priebehu procesov, organizujú rôzne výstavy (napríklad výstava fotografií zo života obyvateľov v Slatinke), vznikajú archívy rôznych dokumentov, rozhodnutí, stanovísk či fotodokumentácie, obrazových alebo zvukových záznamov z verejných prerokovaní. Tieto informácie možno niekde šíriť aj prostredníctvom miestnych médií a efektívne tak komunikovať s obyvateľmi. Niekedy združenia a iniciatívy nahrádzajú málo efektívne miestne informačné systémy. Vydávajú a rozširujú pozvánky na verejné prerokovania, diskusie a podobne.
- Na aktívnu prácu verejnosti možno **získať prostriedky** z rôznych zdrojov, z príspevkov od členov a sympatizantov združenia, od podnikateľov, alebo aj z grantov rôznych nadácií. Pri získavaní prostriedkov býva úspešnejšie združenie (s riadnymi stanovami, jasnými a prehľadnými zásadami hospodárenia a so zodpovednosťou za nakladanie s prostriedkami), ako neformálni zástupcovia anonymnej verejnosti.
- Združenia môžu získať prostriedky aj na **odbornú oponentúru**, literatúru, preklady odborných zahraničných materiálov a štúdií, ktoré informujú o vplyvoch navrhovaných činností na zdravie ľudí alebo na životné prostredie. Môžu zaobstarať aj svoj vlastný oponentský posudok na správu o hodnotení alebo na posudok, ak boli tieto dokumenty vypracované v procese EIA neobjektívne.

¹ Možnosti verejnosti, ako sa domáhať spravodlivosti sú uvedené v analýze Zuzany Dlugošovej „EIA – ako ďalej“, ktorú nájdete na internetovej stránke : <http://www.cepa.sk>

- Združenie s riadnou právnou subjektivitou má lepšie možnosti, ako **čeliť** prípadným „**protiútokom**“ niektorých navrhovateľov. Aktivisti – oponenti, ohrozujúci realizáciu významných zámerov, môžu očakávať aj ohováranie, škandalizovanie, diskreditáciu vedúcich lídrov, či snahy „kúpiť si“ ich spoluprácu. Ak je to potrebné, môžu združenia pomôcť svojim členom zabezpečením odbornej alebo právnej pomoci. To isté platí aj pre prípady zneužívania moci a porušovania či obchádzania zákonov úradmi.
- Ďalší argument pre výhodnosť včasného sformovania do združenia je, že niekedy **trvá posudzovanie dlho**. Názorným príkladom je posudzovanie diaľnice v Považskej Bystrici, kde sa uskutočnilo niekoľko posudzovaní a proces trvá od r.1996 až dodnes. Združenie môže byť nástrojom, zabezpečujúcim kontinuitu občianskych aktivít. Zdlhavá EIA môže byť niekedy opodstatnená, ale býva aj jednou z metód navrhovateľa, ako znechutiť a odradiť verejnosť, ktorá nesúhlasí so zámerom. V združení sa môžu sformovať podmienky pre prácu aktívnej skupiny ľudí. Odchod niektorých jednotlivcov z verejnej aktivity (z rôznych, napríklad rodinných dôvodov) nemusí zapríčiniť koniec verejnej kontroly.

Pre miestnych aktivistov je prospešné, ak v tejto etape už majú nadviazané kontakty so skúsenými MVO, ktoré im môžu poradiť, poskytnúť odbornú literatúru, ale aj pomôcť rôznymi vzdelávacími podujatiami napr. tréningami komunikácie, vystupovania na verejnosti a pod.

Sprievodcu procesom založenia občianskeho združenia nájdete na <http://www.cepa.sk> v brožúre „Ako založiť občianske združenie“.

VII. ZÁVER

Pri dostatočnej mobilizácii verejnosti, využití všetkých právnych nástrojov a troche šťastia môže proces posudzovania vplyvov na životné prostredie pomôcť občanom pri rozhodovaní o činnostiach, ktoré ovplyvňujú kvalitu ich života. V súčasnosti platný zákon EIA má však veľmi ďaleko od dokonalosti. Takmer desaťročné skúsenosti odôvodňujú **prehodnotenie procesu EIA**, stanoveného dnešným zákonom a to aspoň v najdôležitejších bodoch, za ktoré považujeme napríklad

- odstránenie finančnej (existenčnej) závislosti expertov na investoroch
- posilnenie informovanosti verejnosti o zámere, o zmysle a krokoch procesu a význame pripomienok občanov
- odstránenie alebo zmiernenie podmienok pre založenie občianskeho združenia, ktoré dnes nedovoľujú založiť takéto združenia v menších obciach
- stanovenie kritérií pre rozhodovanie ministerstva o odpustení variantného riešenia či vypracovania správy o hodnotení. Je potrebná špecifikácia alebo aspoň základné kritériá pre aplikáciu pojmov „v odôvodnených prípadoch“, „spravidla“, „primerane“ a pod., ako aj posilnenie povinnosti ministerstva vysporiadať sa s pripomienkami a stanoviskami verejnosti v procese
- vytvorenie systému posudzovania rozvojových koncepcií (SEA).

Príloha:

Zákon č. 127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

127/1994 Z.z.

ZÁKON
NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY
z 29. apríla 1994
o posudzovaní vplyvov na životné prostredie

P R V Á Č A S Ť
ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je upraviť postup pri komplexnom odbornom a verejnom posudzovaní pripravovaných stavieb, zariadení a iných činností určených podľa tohto zákona (ďalej len "činnosť") pred rozhodnutím o ich povolení podľa osobitných predpisov, ako aj pri hodnotení návrhov niektorých rozvojových koncepcií (§ 35) a všeobecne záväzných právnych predpisov z hľadiska ich predpokladaného vplyvu na životné prostredie.¹⁾

P r e d m e t a r o z s a h p o s u d z o v a n i a

§ 2

(1) Posudzujú sa zámery na vykonávanie činností (ďalej len "zámer") uvedených v časti A prílohy č. 1 tohto zákona.

(2) Posudzujú sa aj zámery na zmenu činnosti uvedenej v časti A prílohy č. 1 tohto zákona, ak

- a) v jej dôsledku dôjde k prekročeniu prahovej hodnoty uvedenej v časti A prílohy č. 1 tohto zákona (ďalej len "prahová hodnota"),
- b) pri činnosti, ktorá už prekračuje prahovú hodnotu, súčet zmien zväčšujúcich rozsah činnosti za posledných päť rokov prekročí 50% prahovej hodnoty alebo ak sa v dôsledku zmeny zväčší rozsah činnosti najmenej o 25%,
- c) pri činnosti, pre ktorú v časti A prílohy č. 1 tohto zákona nebola určená prahová hodnota, súčet zmien zväčšujúcich rozsah činnosti za posledných päť rokov prekročí 50% pôvodne posudzovaného rozsahu činnosti podľa tohto zákona.

(3) V prípade pochybnosti, či ide o zmenu činnosti podľa odseku 2, rozhodne Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo").²⁾ Účastníkom tohto konania je iba navrhovateľ.

(4) Ak sa o tom rozhodne v zisťovanom konaní podľa § 10 a 11 tohto zákona, posudzovaniu podliehajú aj zámery na činnosť uvedenú v časti B prílohy č. 1 tohto zákona. Na posudzovanie ich zmeny sa vzťahuje obdobne odsek 2.

(5) V odôvodnených prípadoch, najmä ak sa má činnosť vykonávať v území chránenom podľa osobitných predpisov³⁾ alebo v značne zaťaženom území, môže ministerstvo v konaní podľa § 3 rozhodnutím²⁾ určiť, že posudzovaniu podlieha aj zámer na činnosť alebo jej zmenu neuvedenú v odsekoch 1, 2 a 4.

Zmeny: 391/2000 Z.z., 553/2001 Z.z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 3

(1) Ministerstvo začne konanie podľa § 2 ods. 5 na podnet

- a) orgánu štátnej správy príslušného na vydanie rozhodnutia o povolení činnosti podľa osobitných predpisov⁴⁾ (ďalej len "povoľujúci orgán"),
- b) ústredného orgánu štátnej správy,⁵⁾ do ktorého pôsobnosti patrí posudzovaná činnosť (ďalej len "príslušný orgán")
- c) právnickej osoby alebo fyzickej osoby zamýšľajúcej vykonávať činnosť, ktorá sa má posudzovať podľa tohto zákona (ďalej len "navrhovateľ").

(2) Ministerstvo môže začať konanie podľa § 2 ods. 5 aj z vlastného podnetu.

(3) Účastníkom správneho konania podľa odsekov 1 a 2 je iba navrhovateľ.

§ 4

Posudzuje sa obdobie prípravy a uskutočňovania činnosti, obdobie jej trvania a, ak to odôvodňuje povaha činnosti, aj obdobie jej likvidácie, najmä z hľadiska

- a) únosného zaťaženia územia,⁶⁾
- b) dôsledkov bežnej činnosti a možných havárií,
- c) kumulatívnych a súbežne pôsobiacich javov, a to v rôznych časových horizontoch a s uvážením nevratných javov,
- d) prevencie, minimalizácie, prípadne kompenzácie priamych a nepriamych účinkov činnosti na životné prostredie,
- e) použitých metód hodnotenia a úplnosti informácií,
- f) porovnaní s najlepšimi dostupnými technológiami.

§ 5

Cieľ posudzovania

Cieľom posudzovania je najmä

- a) komplexne zistiť, opísať a vyhodnotiť priame a nepriame vplyvy zámeru na životné prostredie,
- b) určiť opatrenia, ktoré zabránia alebo zmenšia znečisťovanie a poškodzovanie životného prostredia,⁷⁾
- c) objasniť a porovnať výhody a nevýhody predloženého zámeru vrátane jeho variantov (§ 7), a to aj v porovnaní so stavom, ak by sa zámer neuskutočnil.

§ 6

Spoločné posudzovanie

Ak sú viaceré zámery v prevádzkovej alebo priestorovej súvislosti, možno vykonať ich spoločné posudzovanie.

DRUHÁ ČASŤ POSUDZOVANIE VPLYVOV ČINNOSTÍ

Prvý oddiel

Zámer

§ 7

(1) Navrhovateľ doručí ministerstvu zámer v šiestich vyhotoveniach. Ministerstvo si môže v odôvodnených prípadoch vyžiadať predloženie väčšieho počtu vyhotovení.

(2) Zámer musí obsahovať najmenej dve variantné riešenia činnosti (variant zámeru), ako aj variant stavu, ktorý by nastal, ak by sa zámer neuskutočnil (nulový variant).

(3) Zámer obsahuje najmä

- a) základnú charakteristiku navrhovanej činnosti,
- b) základné údaje o súčasnom stave životného prostredia územia, na ktorom sa má činnosť vykonávať, ako aj územia, ktoré bude činnosťou ovplyvnené,
- c) základné údaje o predpokladaných vplyvoch zámeru, najmä nároky na záber pôdy, energiu a suroviny, ako aj o miere znečistenia alebo poškodenia zložiek životného prostredia,
- d) základné vyhodnotenie výhod a nevýhod navrhnutých variantov riešenia zámeru,
- e) návrhy opatrení na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov zámerov.

(4) Podrobnosti o náležitostiach zámeru obsahuje príloha č. 2 tohto zákona.

(5) Ako zámer sa môže predložiť aj dokumentácia alebo jej časť vyhotovená na iné účely podľa osobitných predpisov, ak vyhovuje požiadavkám tohto zákona.

(6) Zámer, ktorý nemá potrebné náležitosti, vráti ministerstvo bez zbytočného odkladu, najneskôr však do dvoch týždňov, navrhovateľovi na doplnenie a určí rozsah jeho doplnenia.

(7) V odôvodnených prípadoch ministerstvo v lehote podľa odseku 6 vyzve navrhovateľa na predloženie ďalších variantov riešenia zámeru.

(8) Ministerstvo môže v odôvodnených prípadoch na základe žiadosti navrhovateľa upustiť od požiadavky variantného riešenia zámeru.

§ 8

(1) Ministerstvo do dvoch týždňov doručí zámer

- a) príslušnému orgánu,
- b) povoľujúcemu orgánu,
- c) orgánu štátnej správy, ktorého záväzný posudok, súhlas, stanovisko alebo vyjadrenie, vydávané podľa osobitných predpisov,⁸⁾ podmieňujú povolenie činnosti (ďalej len "dotknutý orgán"),
- d) obci, na území ktorej sa má činnosť realizovať, a obci, ktorej územie zasiahne vplyv činnosti (ďalej len "dotknutá obec").

(2) V prípade pochybnosti, či ide o dotknutú obec podľa odseku 1 písm. d), rozhodne ministerstvo.²⁾

(3) Ministerstvo môže určiť, že z dôvodu veľkého počtu dotknutých obcí bude zámer k nahliadnutiu len v ním vybraných obciach, čo v lehote podľa odseku 1 oznámi aj ostatným dotknutým obciam.

(4) Dotknutá obec do jedného týždňa od doručenia návrhu zámeru alebo oznámenia podľa odseku 3 informuje o ňom verejnosť v mieste obvyklým spôsobom a zároveň oznámi, kde a kedy je možné do zámeru nahliadnuť. Zámer musí byť verejnosti sprístupnený najmenej po dobu troch týždňov od informácie o jeho

doručení.

(5) Príslušný orgán, povoľujúci orgán, dotknutý orgán a dotknutá obec doručia písomné stanovisko k zámeru ministerstvu do šiestich týždňov od jeho doručenia. Verejnosť môže doručiť svoje písomné stanovisko k zámeru ministerstvu do piatich týždňov od doby, keď bola o zámere informovaná, najneskôr však do šiestich týždňov od doručenia zámeru alebo oznámenia podľa odseku 3 dotknutej obci.

Druhý oddiel

Účast' občianskej iniciatívy a občianskeho združenia

§ 9

(1) Občianskou iniciatívou sa na účely tohto zákona rozumie najmenej 500 fyzických osôb starších ako 18 rokov, z toho aspoň 250 osôb s trvalým pobytom v dotknutej obci, ktoré podpíšu spoločné stanovisko k navrhovanej činnosti posudzovanej podľa tohto zákona. Občianska iniciatíva sa preukazuje podpisovou listinou, v ktorej je uvedené meno, priezvisko, trvalý pobyt, rodné číslo a podpis osôb, ktoré spoločné stanovisko podporujú. Podpisová listina so stanoviskom sa doručí ministerstvu (§ 8 ods. 5 a § 18 ods. 3).

(2) Splnomocnencom občianskej iniciatívy oprávneným konať v jej mene a prijímať písomnosti je fyzická osoba, ktorá je ako splnomocnenec uvedená v podpisovej listine. Ak takýto údaj chýba alebo je nejasný, splnomocnencom občianskej iniciatívy je fyzická osoba uvedená v podpisovej listine na prvom mieste. Splnomocnenec môže písomne určiť svojho zástupcu, ktorý ho zastupuje v rozsahu splnomocnenia.

(3) Na základe písomného prehlásenia doručeného ministerstvu možno nahradiť splnomocnenca inou fyzickou osobou. Toto prehlásenie musí podpísať väčšina členov občianskej iniciatívy. Rovnaký postup platí aj pre prípad odstúpenia splnomocnenca občianskej iniciatívy.

(4) Ak založí skupina najmenej 250 fyzických osôb starších ako 18 rokov, z toho aspoň 150 osôb s trvalým pobytom v dotknutej obci, na ďalšiu podporu stanoviska občianskej iniciatívy alebo priamo za účelom ochrany životného prostredia pri danej činnosti posudzovanej podľa tohto zákona občianske združenie podľa osobitného predpisu⁹⁾ a podá písomné stanovisko podľa § 8 ods. 5 alebo § 18 ods. 3 tohto zákona, je takéto občianske združenie tiež účastníkom správneho konania,¹⁰⁾ v ktorom sa rozhoduje o povolení danej činnosti podľa osobitných predpisov.⁴⁾

Tretí oddiel

Zisťovacie konanie

§ 10

(1) Pri zámeroch uvedených v § 2 ods. 4 tohto zákona vykoná ministerstvo na základe predloženia zámeru navrhovateľom zisťovacie konanie a rozhodne, či sa uvažovaná činnosť bude alebo nebude posudzovať podľa tohto zákona.

(2) Pre náležitosti zámeru v zisťovacom konaní platí primerane § 7 ods. 2 až 5 tohto zákona.

(3) Na zisťovacie konanie sa vzťahujú obdobne § 7 ods. 1, 6, 7 a 8 a § 8 a 9 tohto zákona.

(4) Pri rozhodovaní o tom, či sa navrhovaná činnosť bude alebo nebude posudzovať podľa tohto zákona, ministerstvo prihliada najmä na

- a) povahu a rozsah činnosti,

- b) miesto vykonávania činnosti, najmä jeho únosné zaťaženie⁶⁾ a ochranu poskytovanú podľa osobitných predpisov,¹¹⁾
- c) význam očakávaných účinkov,
- d) písomné stanoviská podľa § 8 ods. 5 tohto zákona.

(5) Kritériá pre zisťovacie konanie sú uvedené v prílohe č. 2a tohto zákona.

§ 11

(1) O tom, či sa činnosť bude alebo nebude posudzovať podľa tohto zákona, rozhodne ministerstvo do jedného mesiaca od uplynutia poslednej lehoty podľa § 8 ods. 5 tohto zákona.

(2) Ak ministerstvo nerozhodne v lehote uvedenej v odseku 1, má sa za to, že sa činnosť nebude posudzovať podľa tohto zákona.

(3) Účastníkom v zisťovacom konaní je iba navrhovateľ.

(4) Právoplatné rozhodnutie o tom, či sa činnosť bude alebo nebude posudzovať podľa tohto zákona, ministerstvo doručí aj príslušnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu, dotknutej obci, občianskej iniciatíve a občianskemu združeniu (§ 9).

(5) Dotknutá obec bez zbytočného odkladu informuje verejnosť o rozhodnutí podľa odseku 4 v mieste obvyklým spôsobom.

Štvrtý oddiel

Rozsah hodnotenia a časový harmonogram

§ 12

(1) Komplexné zistenie, opísanie a vyhodnotenie predpokladaných vplyvov navrhovanej činnosti vrátane porovnania s jestvujúcim stavom životného prostredia v mieste jej vykonávania a v oblasti jej predpokladaného vplyvu (ďalej len "hodnotenie") uvedie navrhovateľ v správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie (ďalej len "správa o hodnotení").

(2) Rozsah hodnotenia a podľa potreby aj jeho časový harmonogram určí ministerstvo v spolupráci s príslušným orgánom a povoľujúcim orgánom a po prerokovaní s navrhovateľom a doručí ho navrhovateľovi spolu so stanoviskami (§ 8 ods. 5) do troch týždňov od uplynutia poslednej lehoty podľa § 8 ods. 5 tohto zákona; v prípade zisťovacieho konania do dvoch týždňov od právoplatnosti rozhodnutia podľa § 11 ods. 4 tohto zákona.

(3) Pri určovaní rozsahu hodnotenia sa vychádza z prílohy č. 3 tohto zákona s prihliadnutím na stanoviská doručené podľa § 8 ods. 5 tohto zákona. Určí sa pritom najmä,

- a) ktoré z údajov uvedených v prílohe č. 3 tohto zákona má správa o hodnotení obsahovať,
- b) ktoré varianty riešenia zámeru je potrebné podrobnejšie vypracovať a hodnotiť,
- c) na ktoré kritériá podľa prílohy č. 3 tohto zákona je potrebné v správe o hodnotení osobitne prihliadať,
- d) ktoré zo súvisiacich činností (§ 6) sa budú spoločne posudzovať,
- e) počet vyhotovení správy o hodnotení.

(4) V časovom harmonograme sa určí časová postupnosť a podľa potreby aj lehoty jednotlivých krokov hodnotenia.

(5) Navrhovateľ v spolupráci s dotknutou obcou bez zbytočného odkladu informuje vhodným spôsobom verejnosť o určenom rozsahu hodnotenia a jeho časovom harmonograme.

§ 13

(1) V osobitných prípadoch, ak vzhľadom najmä na charakter, rozsah a účinky činnosti sú údaje uvedené v zámere (§ 7) postačujúce, môže ministerstvo v spolupráci s príslušným orgánom a povoľujúcim orgánom určiť, že správu o hodnotení nie je potrebné vypracúvať, o čom v lehote podľa § 12 ods. 2 tohto zákona informuje navrhovateľ.

(2) Na ďalší postup hodnotenia sa primerane použijú ustanovenia § 14 až 21 tohto zákona.

Piaty oddiel

Správa o hodnotení

§ 14

Právnické osoby alebo fyzické osoby sú povinné poskytnúť navrhovateľovi na jeho žiadosť dostupné informácie o životnom prostredí, ktoré získali z činnosti financovanej zo štátneho rozpočtu, ak sú tieto informácie nevyhnutné na vypracovanie správy o hodnotení.

§ 15

(1) Navrhovateľ vykoná hodnotenie najmenej v rozsahu ustanovenom podľa § 12 tohto zákona a správu o hodnotení predloží ministerstvu; zároveň mu oznámi, o aké rozhodnutie, stanovisko, záväzný posudok alebo vyjadrenie dotknutého orgánu⁸⁾ potrebné na povolenie činnosti podľa osobitných predpisov⁴⁾ požiadal alebo bude žiadať.

(2) Neúplnú správu o hodnotení ministerstvo vráti bez zbytočného odkladu, najneskôr však do troch týždňov, navrhovateľovi na doplnenie, pričom určí rozsah jej doplnenia.

(3) Navrhovateľ poskytne ministerstvu na požiadanie nevyhnutné doplňujúce informácie k predloženej správe o hodnotení.

(4) Správu o hodnotení predkladá navrhovateľ ministerstvu v potrebnom počte vyhotovení na ďalší proces posudzovania [§ 12 ods. 3 písm. e)].

§ 16

(1) Ministerstvo bez zbytočného odkladu, najneskôr však do troch týždňov, doručí správu o hodnotení na zaujatie stanoviska príslušnému orgánu, povoľujúcemu orgánu a dotknutej obci.

(2) Ak ministerstvo určí, že z dôvodu veľkého počtu dotknutých obcí bude správa o hodnotení k nahliadnutiu len v ním vybraných obciach (§ 8 ods. 3), oboznámi s tým v lehote podľa odseku 1 aj ostatné dotknuté obce a zároveň im doručí záverečné zhrnutie (časť C bod X prílohy č. 3 tohto zákona). V uvedenej lehote doručí záverečné zhrnutie aj dotknutému orgánu, občianskej iniciatíve a občianskemu združeniu (§ 9).

§ 17

(1) Dotknutá obec do jedného týždňa od doručenia správy o hodnotení (§ 16 ods. 1) alebo záverečného zhrnutia (§ 16 ods. 2) informuje o tom verejnosť a zároveň vystaví záverečné zhrnutie na dobu jedného mesiaca v mieste obvyklým spôsobom a oznámi, kde a kedy je možné do správy o hodnotení nahliadnuť, robiť z nej výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie.

(2) Dotknutá obec do uplynutia doby vystavenia záverečného zhrnutia podľa odseku 1 zabezpečí v spolupráci s navrhovateľom verejné prerokovanie správy o hodnotení.

(3) Termín konania verejného prerokovania dotknutá obec oznámi verejnosti a prizve naň ministerstvo, príslušný orgán, povoľujúci orgán a dotknutý orgán.

(4) Dotknutá obec v spolupráci s navrhovateľom vyhotoví o verejnom prerokovaní záznam a doručí ho ministerstvu do dvoch týždňov od verejného prerokovania.

(5) Dotknuté obce môžu vykonať spoločné verejné prerokovanie.

§ 18

(1) Príslušný orgán, povoľujúci orgán a dotknutá obec doručia ministerstvu písomné stanovisko k správe o hodnotení najneskôr do dvoch mesiacov od jej doručenia.

(2) Verejnosť môže doručiť písomné stanovisko ministerstvu najneskôr do dvoch mesiacov odo dňa zverejnenia záverečného zhrnutia podľa § 17 ods. 1 tohto zákona.

(3) Dotknutý orgán, občianska iniciatíva a občianske združenie môžu doručiť ministerstvu písomné stanovisko do dvoch mesiacov od doručenia záverečného zhrnutia.

(4) Na písomné stanoviská doručené po uplynutí lehôt uvedených v odsekoch 1 až 3 nemusí ministerstvo prihliadať.

Šiesty oddiel

Posudok a záverečné stanovisko

§ 19

(1) Ministerstvo zabezpečí spracovanie posudku na základe správy o hodnotení s prihliadnutím na doručené záznamy (§ 17 ods. 4) a stanoviská (§ 18), a to do dvoch mesiacov od uplynutia poslednej lehoty podľa § 18 tohto zákona. Táto lehota môže byť v odôvodnených prípadoch predĺžená, najviac však o ďalšie dva mesiace.

(2) Posudok môžu spracovať iba odborne spôsobilé fyzické osoby alebo právnické osoby (§ 42) určené ministerstvom. Na vypracovaní posudku sa nemôžu podieľať osoby, ktoré sa podieľali na vypracovaní zámeru alebo správy o hodnotení.

(3) Navrhovateľ je povinný poskytnúť spracovateľovi posudku (odsek 2) na jeho žiadosť doplňujúce údaje nevyhnutné na vypracovanie posudku, ktoré má k dispozícii.

(4) V posudku sa vyhodnotia najmä

- a) úplnosť správy o hodnotení,
- b) stanoviská podľa § 18 tohto zákona,
- c) úplnosť zistenia kladných a záporných vplyvov činnosti vrátane ich vzájomného pôsobenia,
- d) použité metódy hodnotenia a úplnosť vstupných informácií,
- e) návrh technického riešenia s ohľadom na dosiahnutý stupeň poznania, ak ide o vylúčenie alebo obmedzenie znečisťovania alebo poškodzovania životného prostredia,
- f) varianty riešenia činnosti,
- g) návrh opatrení a podmienok na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov činnosti.

(5) Posudok vždy obsahuje návrh záverečného stanoviska (§ 20).

§ 20

(1) Ministerstvo v súčinnosti s príslušným orgánom vypracuje záverečné stanovisko do jedného mesiaca odo dňa, keď obdržalo posudok podľa § 19 tohto zákona.

(2) V záverečnom stanovisku ministerstvo okrem celkového hodnotenia vplyvov navrhovanej činnosti uvedie, či odporúča alebo neodporúča jej realizáciu, prípadne za akých podmienok, ako aj požadovaný rozsah jej sledovania a vyhodnocovania (§ 36).

(3) Podrobnosti o obsahu záverečného stanoviska obsahuje príloha č. 4 tohto zákona.

(4) Ministerstvo doručí záverečné stanovisko v lehote podľa odseku 1 navrhovateľovi, príslušnému orgánu, povoľujúcemu orgánu, dotknutému orgánu, dotknutej obci, občianskej iniciatíve a občianskemu združeniu (§ 9).

Siedmy oddiel

Posudzovanie líniových stavieb

§ 22

(1) Posudzovanie vplyvov dopravných a iných líniových stavieb sa spravidla uskutočňuje v dvoch etapách.

(2) Dokumentáciu pre prvú etapu posudzovania tvorí východisková štúdia pre celý úsek líniovej stavby obsahujúca variantné riešenie navrhovanej trasy. Účelom tejto etapy je výber optimálneho variantu trasy (koridoru) líniovej stavby. Ustanovenia § 7 až 21 tohto zákona sa na túto etapu posudzovania vzťahujú primerane.

(3) V druhej etape sa posudzuje spravidla zámer na jednotlivý technický, dopravný alebo inak ucelený úsek líniovej stavby. Vychádza sa pritom z trasy (koridoru) líniovej stavby určenej záverečným stanoviskom ministerstva podľa odseku 2. Ustanovenia § 7 až 21 tohto zákona sa na túto etapu posudzovania vzťahujú v plnom rozsahu.

Ôsmy oddiel

Rozhodovanie o povolení činnosti

§ 23

Povoľujúci orgán nemôže bez záverečného stanoviska (§ 20) vydať rozhodnutie podľa osobitných predpisov⁴⁾ o povolení činnosti, ktorá je predmetom posudzovania. Pri rozhodovaní o povolení činnosti musí prihliadať na záverečné stanovisko.¹²⁾

§ 24

Povoľujúci orgán doručí právoplatné rozhodnutie o povolení činnosti podľa osobitných predpisov⁴⁾ ktorému predchádzalo posudzovanie podľa tohto zákona, ministerstvu a príslušnému orgánu; zároveň vhodným spôsobom zverejní výrokovú časť rozhodnutia a podstatnú časť jeho odôvodnenia.

TRETIA ČASŤ

POSUDZOVANIE VPLYVOV ČINNOSTÍ PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Prvý oddiel

Spoločné ustanovenia

§ 25

(1) Na účely tohto zákona sa považuje za

- a) stranu pôvodu štát, na území ktorého sa navrhuje vykonávať činnosť uvedená v odseku 2 a 3,
- b) dotknutú stranu štát, ktorý môže byť dotknutý značne nepriaznivým vplyvom činnosti uvedenej v odseku 2 a 3 na životné prostredie presahujúcim štátne hranice.

(2) Pri posudzovaní činnosti uvedenej v prílohe č. 5 tohto zákona, ak zároveň môže mať značne nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice, sa postupuje podľa ustanovení prvej a druhej časti tohto zákona s odchýlkami uvedenými v § 26 až 34 tohto zákona, ak v medzinárodnej dohode, ktorou je Slovenská republika viazaná, nie je ustanovené inak.

(3) Podľa odseku 2 sa postupuje aj pri posudzovaní inej činnosti ako uvedenej v prílohe č. 5 tohto zákona, ktorá môže mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, ak sa na tom strana pôvodu a dotknutá strana dohodnú.

(4) Pri posudzovaní, či navrhovaná činnosť bude mať značne nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúci štátne hranice, sa postupuje podľa kritérií uvedených v prílohe č. 6 tohto zákona.

(5) Podľa odsekov 2 až 4 sa postupuje len, ak je zaručená vzájomnosť a rovnocennosť medzi stranou pôvodu a dotknutou stranou.

Druhý oddiel

Posudzovanie vplyvov činností vykonávaných na území Slovenskej republiky

§ 26

(1) Informáciu o zámere podľa § 25 tohto zákona oznámi ministerstvo dotknutej strane bez zbytočného odkladu po doručení zámeru podľa § 7 tohto zákona.

(2) Informácia o zámere obsahuje najmä

- a) základné údaje o zámere vrátane dostupných údajov o predpokladanom vplyve na životné prostredie presahujúcim štátne hranice,
- b) informáciu o druhu povolenia činnosti, ktoré sa vyžaduje podľa osobitných predpisov,⁴⁾
- c) lehotu na doručenie odpovede dotknutej strany primeranú navrhovanej činnosti.

§ 27

(1) Ak dotknutá strana oznámi svoj úmysel zúčastniť sa na posudzovaní, postupuje sa podľa § 28 až 31 tohto zákona.

(2) Ak dotknutá strana oznámi, že nemá záujem zúčastniť sa na posudzovaní, alebo v určenej lehote neodpovie, ustanovenia § 28 až 31 tohto zákona sa nepoužívajú.

§ 28

(1) Ministerstvo bez zbytočného odkladu doručí dotknutej strane

- a) údaje o zámere v rozsahu uvedenom v § 7 ods. 3 a v prílohe č. 2 tohto zákona, ak už neboli oznámené podľa § 26 ods. 2 tohto zákona,
- b) informáciu o postupe posudzovania vrátane lehoty na podanie pripomienok,
- c) žiadosť o poskytnutie informácií o predpokladaných vplyvoch činnosti na územie dotknutej strany.

(2) Pri určovaní rozsahu hodnotenia a jeho časového harmonogramu podľa § 12 tohto zákona sa zohľadnia pripomienky dotknutej strany doručené v lehote podľa odseku 1 písm. b).

§ 29

(1) Ministerstvo bez zbytočného odkladu doručí dokumentáciu o hodnotení vplyvu činnosti podľa § 25 tohto zákona spracovanú navrhovateľom podľa prílohy č. 7 tohto zákona (ďalej len "dokumentácia") dotknutej strane a zároveň ju vyzve na uskutočnenie konzultácií.

(2) Ak dotknutá strana prejaví záujem, ministerstvo spolu s príslušným orgánom uskutočnia s ňou konzultácie; na konzultácie sa spravidla prizve navrhovateľ a povolujujúci orgán.

§ 30

(1) Záverečné stanovisko vypracované podľa § 20 tohto zákona musí okrem náležitostí uvedených v prílohe č. 4 tohto zákona obsahovať aj náležitosti podľa prílohy č. 7 tohto zákona a vyjadrenie k pripomienkam dotknutej strany vrátane pripomienok jej verejnosti.

(2) Ministerstvo bez zbytočného odkladu doručí dotknutej strane záverečné stanovisko a rozhodnutie o povolení činnosti vydané podľa osobitných predpisov.⁴⁾

§ 31

Ministerstvo sa môže dohodnúť s dotknutou stranou, že do záverečného stanoviska zahrnie požiadavku na sledovanie a vyhodnocovanie posudzovanej činnosti (§ 36), ako aj o podmienkach prípadného sledovania vplyvov tejto činnosti na území dotknutej strany.

§ 32

Ak ministerstvo v priebehu posudzovania podľa druhej časti tohto zákona dodatočne zistí, že vplyvy činnosti môžu presiahnuť štátne hranice, uskutoční konanie podľa § 26 až 31 tohto zákona.

Tretí oddiel

Posudzovanie vplyvov činností vykonávaných na území iného štátu

§ 33

(1) Ak strana pôvodu oznámi ministerstvu zámer uvedený v § 25 ods. 2 a 3 tohto zákona s predpokladaným značne nepriaznivým vplyvom na územie Slovenskej republiky, je ministerstvo povinné v lehote určenej stranou pôvodu, alebo ak táto lehota nebola určená, bez zbytočného odkladu odpovedať na oznámenie.

(2) V odpovedi ministerstvo uvedie, či sa na posudzovaní zúčastní.

§ 34

(1) Na žiadosť strany pôvodu ministerstvo poskytne dostupné informácie o predpokladaných vplyvoch činnosti na územie Slovenskej republiky, ak sú potrebné na prípravu dokumentácie strany pôvodu.

(2) Po doručení dokumentácie od strany pôvodu sa postupuje primerane podľa § 16 až 18 tohto zákona. Ministerstvo môže s ohľadom na oprávnené požiadavky strany pôvodu primerane skrátiť lehoty na podanie pripomienok (§ 18).

(3) Dokumentácia strany pôvodu a pripomienky k nej podľa odseku 2 tvoria podklad na konzultácie ministerstva so stranou pôvodu.

(4) Rozhodnutie strany pôvodu o povolení činnosti posudzovanej podľa tohto zákona po jeho doručení od strany pôvodu ministerstvo zverejní.

ŠTVRTÁ ČASŤ

HODNOTENIE NÁVRHOV ROZVOJOVÝCH KONCEPCIÍ A VŠEOBECNE ZÁVÄZNÝCH PRÁVNÝCH PREDPISOV

§ 35

(1) Návrh

- a) zásadnej rozvojovej koncepcie,¹³⁾ najmä v oblasti energetiky, baníctva, priemyslu, dopravy, poľnohospodárstva, lesného a vodného hospodárstva, odpadového hospodárstva a cestovného ruchu,
- b) územnoplánovacej dokumentácie veľkého územného celku a sídelných útvarov vybraných miest, najmä centier oblastí, mestských pamiatkových rezervácií, kúpeľných miest a zvlášť znečistených lokalít,¹⁴⁾

musí obsahovať hodnotenie z hľadiska jeho predpokladaných vplyvov na životné prostredie a podľa potreby tiež návrh opatrení na vylúčenie alebo zníženie nepriaznivých vplyvov.

(2) Spracovateľ je povinný návrh podľa odseku 1 vopred prerokovať s ministerstvom z hľadiska uvedených vplyvov a navrhovaných opatrení.

(3) Spracovateľ je povinný vhodným spôsobom informovať verejnosť o príprave koncepcie, a to najmenej dva mesiace pred jej prerokovaním podľa odseku 2.

(4) Spracovateľ je povinný vopred prerokovať s ministerstvom návrh všeobecne záväzného právneho predpisu,¹⁵⁾ ktorý môže mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie.

PIATA ČASŤ

SPOLOČNÉ, PRECHODNÉ A ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 36

(1) Kto vykonáva činnosť posudzovanú podľa tohto zákona, je povinný zabezpečiť jej sledovanie a vyhodnocovanie, najmä

- a) systematicky sledovať a merať jej vplyvy,
- b) kontrolovať plnenie podmienok určených pri povolení činnosti a vyhodnocovať ich účinnosť,
- c) zabezpečiť odborné porovnanie predpokladaných vplyvov uvedených v správe o hodnotení so skutočným stavom.

(2) Rozsah a lehotu sledovania a vyhodnocovania podľa odseku 1 určí povoľujúci orgán pri povoľovaní činnosti podľa osobitných predpisov 4) s prihliadnutím na záverečné stanovisko ministerstva (§ 20 ods. 2).

(3) Ak sa zistí, že skutočné vplyvy činnosti posudzovanej podľa tohto zákona sú horšie, než uvádza správa o hodnotení, je ten, kto činnosť vykonáva, povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladenie skutočného vplyvu s vplyvom uvedeným v správe o hodnotení v súlade s podmienkami určenými v rozhodnutí o povolení činnosti podľa osobitných predpisov.⁴⁾

§ 37

Pri posudzovaní činnosti podľa tohto zákona zostávajú nedotknuté osobitné predpisy o ochrane štátneho, hospodárskeho, služobného a obchodného tajomstva.¹⁶⁾

§ 38

(1) Ministerstvo vedie evidenciu a uchováva dokumentáciu spojenú s procesom posudzovania podľa tohto zákona vrátane zámeru, správy o hodnotení, posudku,

záverečného stanoviska a rozhodnutia o povolení činnosti po dobu jej aktuálnosti, najmenej však 15 rokov od skončenia procesu posudzovania činnosti podľa tohto zákona. Na požiadanie z nej poskytuje informácie pri dodržaní osobitných predpisov uvedených v § 37.

(2) Navrhovateľ si môže vyhradiť, že informácie o vybraných častiach dokumentácie podľa odseku 1, ktorá bola spracovaná na jeho náklady, možno poskytovať len s jeho súhlasom a za primeranú úhradu nákladov navrhovateľovi.

(3) Navrhovateľ uchováva po dobu jej aktuálnosti, najmenej však desať rokov od skončenia procesu posudzovania činnosti podľa tohto zákona, dokumentáciu spojenú s procesom posudzovania.

(4) Archiváciu písomností uvedených v odsekoch 1 až 3 upravujú osobitné predpisy.¹⁷⁾

§ 39

Informácie podľa § 14 a § 38 ods. 1 tohto zákona sa poskytujú za úhradu nákladov spojených s ich odovzdaním.

§ 40

(1) Okrem nákladov podľa odseku 2 znáša náklady spojené s posudzovaním činnosti podľa tohto zákona vrátane nákladov na verejné prerokovanie správy o hodnotení (§ 17) a nákladov na spracovanie posudku (§ 19) navrhovateľ.

(2) Náklady spojené s účasťou jednotlivých orgánov, obcí, verejnosti, občianskej iniciatívy a občianskeho združenia (ďalej len "strana") na procese posudzovania činnosti podľa tohto zákona znášajú jednotlivé strany.

(3) V prípade pochybností o tom, či niektoré náklady má znášať navrhovateľ, rozhodne ministerstvo.²⁾

§ 41

Ministerstvo môže v záujme zhospodárnenia výkonu štátnej správy alebo v inom dôležitom záujme preniesť na okresný úrad životného prostredia svoju pôsobnosť na posudzovanie činnosti podľa tohto zákona.

§ 42

(1) Vypracovanie zámeru a správy o hodnotení zabezpečuje navrhovateľ.

(2) Navrhovateľ môže požiadať o vypracovanie dokumentácie podľa odseku 1 aj právnické osoby alebo fyzické osoby evidované ministerstvom v osobitnom zozname, ktorý ministerstvo každoročne uverejňuje vo svojom vestníku.

(3) Do zoznamu podľa odseku 2 sa na základe žiadosti po posúdení ministerstvom zapíšu oprávnené osoby, ktoré získali osvedčenie o odbornej spôsobilosti podľa osobitných predpisov,¹⁸⁾ ako aj ďalší odborníci z teórie a praxe. Za zapísanie do zoznamu uchádzač zaplatí úhradu, ktorej výšku ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom. Úhrada je príjmom štátneho rozpočtu.

(4) Podrobnosti o zapisovaní do zoznamu podľa odseku 2, jeho vedení a vyčiarknutí z neho ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 43

S výnimkou ustanovení § 2 ods. 3 a 5, § 3, § 8 ods. 2, § 10, 11 a § 40 ods. 3 sa na konanie podľa tohto zákona nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní.²⁾

§ 44

Podrobnejšiu úpravu § 2 ods. 5, § 3, 7, 8, 10, 12, 19, 22, § 25 ods. 4, § 35 a 38 tohto zákona ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 45

(1) Ustanovenie § 2 tohto zákona sa vzťahuje obdobne aj na posudzovanie zmeny takej činnosti, ktorá bola povolená pred účinnosťou tohto zákona alebo nebola posudzovaná z dôvodov uvedených v § 46 tohto zákona.

(2) Pôvodne posudzovaným rozsahom [§ 2 ods. 2 písm. c)] sa pri činnostiach uvedených v odseku 1 rozumie skutočný rozsah činnosti do dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

§ 46

Správne konanie vo veci povolenia činnosti podľa osobitných predpisov⁴⁾ začaté pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona nie je týmto zákonom dotknuté.

§ 47

Zrušujú sa § 20 až 26 a prílohy č. 1 až 4 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

§ 48

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembrom 1994.

Zákon č. 391/2000 Z.z. nadobudol účinnosť 1. decembrom 2000.

Zákon č. 553/2001 Z.z. nadobudol účinnosť 1. januárom 2002.

Michal Kováč v.r.
Ivan Gašparovič v.r.
Jozef Moravčík v.r.

Poznámky:

¹⁾ § 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

²⁾ Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

³⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR o štátnej ochrane prírody v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 7/1958 Zb. SNR, zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 72/1986 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 128/1991 Zb., nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení nariadenia vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 52/1981 Zb., nariadenie vlády Slovenskej socialistickej republiky č. 13/1987 Zb. o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

⁴⁾ Napríklad zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb. a zákona č. 262/1992 Zb., zákon č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon) v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z.z., zákon č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., zákon Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušnínach a o štátnej banskej správe v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb.

⁵⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 197/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 298/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 294/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb., zákona Slovenskej národnej rady č. 453/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 2/1993 Z.z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1994 Z.z.

⁶⁾ § 5 zákona č. 17/1992 Zb.

⁷⁾ § 8 zákona č. 17/1992 Zb.

⁸⁾ Napríklad § 3, 15 a 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. a zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb., § 4 zákona č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb., § 2 až 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 135/1974 Zb. o štátnej správe vo vodnom hospodárstve v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 595/1990 Zb., § 26 ods. 2 písm. a) a b), § 27 ods. 1 písm. a) a § 28 písm. b) zákona Slovenskej národnej rady č. 100/1977 Zb. o hospodárení v lesoch a štátnej správe lesného hospodárstva v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 510/1991 Zb., § 6 zákona č. 28/1984 Zb. o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení, § 15, 17 a 19 zákona č. 44/1988 Zb. v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 498/1991 Zb., § 4 ods. 6 zákona Slovenskej národnej rady č. 52/1988 Zb. o geologických prácach a o Slovenskom geologickom úrade v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 497/1991 Zb., § 4 písm. b), § 5 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 494/1991 Zb. o štátnej správe v odpadovom hospodárstve, § 4 ods. 1 písm. c) a § 5 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 134/1992 Zb. o štátnej správe ochrany ovzdušia, § 8, 15 a 16 zákona Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu.

⁹⁾ Zákon č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení zákona č. 300/1990 Zb., zákona č. 513/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 62/1993 Z.z.

¹⁰⁾ § 14 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb.

¹¹⁾ Napríklad zákon Slovenskej národnej rady č. 1/1955 Zb. SNR v znení neskorších predpisov, zákon č. 138/1973 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 238/1993 Z.z., zákon č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona č. 229/1991 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z.z. (úplné znenie č. 14/1994 Z.z.), zákon Slovenskej národnej rady č. 307/1992 Zb.

¹²⁾ Napríklad § 32, 33, 34, 36 a 47 zákona č. 71/1967 Zb.

¹³⁾ Napríklad § 4 písm. d) zákona Slovenskej národnej rady č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku Slovenskej národnej rady, § 28 a 29 zákona Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 83/1994 Z.z.

¹⁴⁾ § 13 a 14 zákona č. 50/1976 Zb.

¹⁵⁾ Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 1/1993 Z.z. o Zbierke zákonov Slovenskej republiky.

¹⁶⁾ Napríklad zákon č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva v znení zákona č. 383/1990 Zb. a zákona č. 558/1991 Zb., nariadenie vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 419/1990 Zb. o základných skutočnostiach tvoriacich predmet štátneho tajomstva, nariadenie vlády Československej socialistickej republiky č. 148/1971 Zb. o ochrane hospodárskeho a služobného tajomstva v znení nariadenia vlády Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky č. 420/1990 Zb., § 17 a nasl. Obchodného zákonníka č. 513/1991 Zb.

¹⁷⁾ Zákon Slovenskej národnej rady č. 149/1975 Zb. o archívnictve v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 571/1991 Zb. (úplné znenie č. 332/1992 Zb.).

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 62/1976 Zb., ktorou sa upravujú niektoré podrobnosti o zriaďovaní, zrušovaní a organizácii podnikových archívov.

Vyhláška Ministerstva vnútra Slovenskej socialistickej republiky č. 63/1976 Zb., ktorou sa určujú kritériá na posudzovanie písomností ako archívnych dokumentov a upravujú niektoré podrobnosti o postupe pri vyradovaní (škartácii) písomností.

¹⁸⁾ Napríklad zákon č. 36/1967 Zb. o znalcoch a tlmočníkoch, zákon Slovenskej národnej rady č. 138/1992 Zb. o autorizovaných architektoch a autorizovaných stavebných inžinieroch, vyhláška Slovenského geologického úradu č. 415/1992 Zb. o udeľovaní povolení na vykonávanie geologických prác a o spôsobe overovania odbornej spôsobilosti pracovníkov, vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 111/1993 Z.z. o vydávaní odborných posudkov vo veciach ochrany ovzdušia alebo odpadov, ustanovovaní osôb oprávnených na vydávanie posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb, vyhláška Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 208/1993 Z.z. o požiadavkách na kvalifikáciu a o overovaní odbornej spôsobilosti pracovníkov pri banskej činnosti a činnosti vykonávanej bankským spôsobom.

ZOZNAM
činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie**1. Ťažobný priemysel**

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Ťažba a úprava uhlia, lignitu a bituminóznych hornín	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
2.	Ťažba a úprava rúd a magnezitu	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
3.	Ťažba a úprava rádioaktívnych nerastov vrátane odvalov a odkalísk a ich rekultivácie	bez limitu	
4.	Ťažba a úprava ropy	nad 50 t/deň	do 50 t/deň
5.	Ťažba a úprava zemného plynu	nad 50 000 m ³ /deň	do 50 000 m ³ /deň
6.	Povrchové a priemyselné zariadenia na ťažbu uhlia, lignitu, ropy, zemného plynu, rúd a bituminóznych hornín		bez limitu
7.	Podzemné uskladňovanie zemného plynu v prírodných horninových štruktúrach	nad 100 mil. m ³ /rok	od 10 do 100 mil. m ³ /rok
8.	Podzemné uskladňovanie zemného plynu v umelo vybudovaných podzemných priestoroch	nad 500 000 m ³	do 500 000 m ³
9.	Ťažba a úprava azbestu vrátane zariadení na ťažbu a úpravu	bez limitu	
10.	Ťažba nerastov bagrovaním z riek		od 100 000 t/rok
11.	Lomy a povrchová ťažba a úprava kameňa; ťažba štrkopiesku a piesku	nad 200 000 t/rok alebo nad 10 ha	od 100 000 t/rok do 200 000 t/rok alebo od 5 do 10 ha
12.	Ťažba kaolínu, keramických a žiaruvzdorných ílov a ílovcov	nad 100 000 t/rok alebo nad 10 ha	do 100 000 t/rok alebo od 5 do 10 ha
13.	Lomy a povrchová ťažba vápenca	nad 150 000 t/rok alebo nad 10 ha	do 150 000 t/rok alebo od 5 do 10 ha
14.	Ťažba sklárskych a zlievarenských pieskov	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
15.	Ťažba ostatných nerastov, ak nie sú uvedené v položkách 1 - 6, 9 - 14	nad 100 000 t/rok alebo nad 10 ha	do 100 000 t/rok alebo od 5 do 10 ha
16.	Ťažobné vrtý (okrem vrtov na skúmanie stability pôdy), najmä: - geotermálne vrtý - vrtý pre vodné zdroje - vrtý na uskladňovanie jadrového odpadu	nad 500 m bez limitu	 do 500 m nad 300 m

2. Energetický priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Tepelné elektrárne a ostatné zariadenia na spaľovanie	300 MW a viac tepelného výkonu	od 50 do 300 MW tepelného výkonu
2.	Priemyselné zariadenia na výrobu elektriny z vodnej energie (hydroelektrárne)	nad 50 MW	od 5 do 50 MW
3.	Zariadenia na využívanie vetra na výrobu energie (veterné elektrárne)		bez limitu
4.	Jadrové elektrárne a iné zariadenia s jadrovými reaktormi ¹⁾ vrátane ich vyradovania a likvidácie	bez limitu	

Účasť občanov pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie

5.	Zariadenia určené na výrobu alebo obohacovanie jadrového paliva, na prepracovanie vyhoreného jadrového paliva a výskumné zariadenia na výrobu a konverziu jadrového paliva a jadrových palivových surovín	bez limitu	
6.	Zariadenia na spracovanie vyhoreného jadrového paliva a vysokoaktívnych odpadov	bez limitu	
7.	Úložiská vyhoreného jadrového paliva a vysokoaktívnych odpadov	bez limitu	
8.	Zariadenia na skladovanie a úpravu vyhoreného jadrového paliva a vysokoaktívnych rádioaktívnych odpadov	bez limitu	
9.	Zariadenia na skladovanie (plánované na viac ako 10 rokov) vyhoreného jadrového paliva alebo rádioaktívneho odpadu na inom mieste, ako bol vyprodukovaný	bez limitu	
10.	Zariadenia na spracovanie, úpravu a ukladanie stredne a nízkoaktívnych odpadov z prevádzky a vyradovanie jadrových elektrární a využívanie rádionuklidov	bez limitu	
11.	Geotermálne elektrárne a výhrevne	od 50 MW	od 5 MW
12.	Ostatné priemyselné zariadenia na výrobu elektriny, pary a teplej vody, ak nie sú zaradené v položkách 1 - 4 a 11	od 50 MW	od 5 MW
13.	Priemyselné zariadenia na vedenie pary, plynu a teplej vody		bez limitu
14.	Diaľkové prenosové vedenia elektrickej energie	220 kV a viac alebo s dĺžkou nad 15 km	od 110 kV
15.	Diaľkové plynovody s potrubím so svetlosťou alebo s tlakom	od 500 mm alebo od 1 MPa alebo nad 20 km	od 300 do 500 mm alebo od 0,3 do 1 MPa, alebo do 20 km
16.	Podzemné uskladnenie horľavých plynov		bez limitu
17.	Povrchové skladovanie fosílnych palív		nad 10 000 m ³
18.	Zariadenia na spracovanie a uskladňovanie rádioaktívnych odpadov, ak nie sú zaradené v iných položkách		bez limitu

¹⁾ Jadrové elektrárne a jadrové reaktory prestávajú byť takými zariadeniami, keď je z ich územia trvalo odstránené jadrové palivo a kontaminácia rádioaktívnymi nuklidmi.

3. Hutnícky priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Úprava, praženie alebo aglomerovanie rúd (vrátane sulfidových rúd)	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
2.	Zariadenia na spracovanie železných kovov - zariadenia na valcovanie za tepla - kováčske dielne s kladivami, ktorých energia presahuje - kovanie výbuchom - aplikácia ochranného taveného kovového náteru (pokovovanie)		nad 20 t/hod. surovej ocele 50 kJ/kladivo alebo 20 MW tepelného výkonu bez limitu nad 1 t surovej ocele/hod.
3.	Zlievarne železných kovov		nad 20 t/deň
4.	Primárna výroba surového železa, liatiny alebo ocele (primárna alebo sekundárna tavba) vrátane kontinuálneho odlievania	bez limitu	
5.	Výroba ferozliatin	bez limitu	
6.	Zariadenia na výrobu surových neželezných kovov z rudy, koncentrátov alebo druhotných surovín metalurgickými, chemickými alebo elektrolytickými procesmi	bez limitu	

7.	Zariadenia na tavenie vrátane zlievania neželezných kovov okrem vzácnych kovov vrátane recyklovaných výrobkov (rafinovanie, liatie a pod.)	nad 100 000 t/rok	od 1 000 do 100 000 t/rok
8.	Tavenie zliatin s obsahom toxických zlúčenín		nad 4 t/deň
9.	Zariadenia na povrchovú úpravu kovov a plastických materiálov, využívajúce elektrolytické alebo chemické procesy	nad 100 000 m ² /rok upravenej plochy	od 30 000 do 100 000 m ² /rok upravenej plochy

4. Chemický, farmaceutický a petrochemický priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zistovacie konanie)
1.	Tepelné a chemické spracovanie uhlia, lignitu (plynárne, koksárne) a bituminóznych hornín	nad 500 t/deň	do 500 t/deň
2.	Rafinérie ropy (okrem podnikov, ktoré vyrábajú len mazadlá z ropy) vrátane závodov na regeneráciu opotrebovaných minerálnych olejov	500 t/deň a viac	od 50 do 500 t/deň
3.	Komplexné chemické zariadenia, t.j. zariadenia na výrobu chemikálií v priemyselnom rozsahu, využívajúce procesy chemickej konverzie, v ktorých za sebou nasleduje niekoľko funkčne navzájom prepojených prevádzok, ktoré sú určené na výrobu: <ul style="list-style-type: none"> - základných organických chemikálií, ako sú: <ul style="list-style-type: none"> a) jednoduché uhľovodíky (lineárne alebo cyklické, nasýtené alebo nenasýtené, alifatické alebo aromatické), b) uhľovodíky obsahujúce kyslík, ako sú alkoholy, aldehydy, ketóny, karboxylové kyseliny, estery, acetáty, étery, peroxidy, epoxidové živice, c) uhľovodíky obsahujúce síru, d) uhľovodíky obsahujúce dusík, ako sú amíny, amidy, dusité, dusné alebo dusičné zlúčeniny, nitrily, kyanáty, izokyanáty, e) uhľovodíky obsahujúce fosfor, f) halogénové uhľovodíky, g) organokovové zlúčeniny, h) základné plasty (polymérové syntetické vlákna a vlákna na celulóзовom základe), i) syntetické gumeny, j) farby a pigmenty, k) povrchovo aktívne látky; - základných anorganických chemikálií, ako sú: <ul style="list-style-type: none"> a) plyny (napr. amoniak, chlór alebo chlorovodík, fluór alebo fluorovodík, oxidy uhlíka, zlúčeniny síry, oxidy dusíka, vodík, oxid siričitý, karbonylchlorid), b) kyseliny (napr. chromitá, fluorovodíková, fosforečná, dusičná, chlorovodíková, sírová, oleum a ostatné kyseliny síry), c) zásady (napr. hydroxid amónny, hydroxid draselný, hydroxid sodný), d) soli (napr. chlorid amónny, chlorečnan draselný, uhličitan draselný, uhličitan sodný, peroxoboritan, dusičnan strieborný), e) nekovy, oxidy kovov alebo iné anorganické zlúčeniny, ako sú napr. karbid vápnika, kremík, karbid kremíka; - fosforečných, dusíkatých alebo draselných hnojív (jednoduchých alebo zložených); - základných výrobkov na ošetrovanie rastlín a biocídov; 	bez limitu	

Účast' občanov pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie

	- základných farmaceutických výrobkov, využívajúcu chemické alebo biologické procesy; - výbušnín; - bielkovinových potravinárskych prísad, droždia, fermentov a ďalších bielkovinových látok (proteínov).		
4.	Výroba uhlíka (grafitu) alebo elektrografitu spaľovaním alebo grafitizáciou	bez limitu	
5.	Používanie alebo regenerácia chlórovaných uhl'ovodíkov	nad 100 t/rok	od 10 t/rok do 100 t/rok
6.	Zariadenia na zhodnotenie alebo deštrukciu výbušných látok		bez limitu
7.	Výroba viskózových vlákien celofánu a celofánových derivátov	bez limitu	
8.	Výroba jedov		bez limitu
9.	Skladovanie jedov a pesticídov	nad 100 t	od 10 do 100 t
10.	Výroba antioxidantov, urýchľovačov a iných gumárnských chemikálií	nad 200 t/rok	
11.	Výroba pesticídov, farmaceutických výrobkov, peroxidov a elastomérov		bez limitu
12.	Výroba farieb a lakov	nad 200 t/rok	do 200 t/rok
13.	Potrubia na prepravu ropy alebo chemikálií - so svetlosťou - alebo s tlakom - alebo s dĺžkou	od 500 mm od 1 Mpa nad 20 km	od 300 do 500 mm od 0,3 do 1 Mpa od 5 do 20 km
14.	Výroba chemikálií a polotovarov neuvedených v položkách 3 - 8, 10 - 12		bez limitu

5. Drevospracujúci, celulóзовý a papierenský priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Impregnácia dreva použitím toxických chemikálií	nad 1 000 t/rok použitých chemikálií	od 100 do 1000 t/rok použitých chemikálií
2.	Výroba drevovláknitých a drevotriekových dosiek	nad 50 000 m ³ /rok	
3.	Výroba nábytku	nad 10 000 m ³ /rok vstupných materiálov	
4.	Priemyselné zariadenia na výrobu - buničiny z dreva alebo z podobných vláknitých materiálov - papiera a lepenky - a spracovanie celulózy	bez limitu nad 200 t/deň	do 200 t/deň bez limitu

6. Priemysel stavebných látok

Príslušný orgán: Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Cementárne, vápenky (s rotačnými alebo inými pecami)	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
2.	Výroba stavebných hmôt vrátane panelární a stavebných výrobkov	nad 100 000 t/rok	do 100 000 t/rok
3.	Výroba azbestocementových výrobkov s ročnou produkciou finálneho výrobku	nad 20 000 t/rok	do 20 000 t/rok
4.	Obal'ovne živičných zmesí	nad 10 000 t/rok	

7. Strojársky a elektrotechnický priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Výroba a montáž motorových vozidiel a výroba motorov motorových vozidiel		bez limitu
2.	Lodenice		bez limitu
3.	Zariadenia na výrobu a opravy lietadiel		bez limitu
4.	Výroba železničných zariadení		bez limitu
5.	Testovacie zariadenia na motory, turbíny a reaktory		bez limitu
6.	Trvalé skúšobné trate pre motorové vozidlá		bez limitu
7.	Strojárska alebo elektrotechnická výroba s výrobnou plochou		nad 3000 m ²

8. Ostatné priemyselné odvetvia

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ¹⁾, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky ²⁾

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Zariadenia na výrobu skla alebo sklenených vlákien	nad 50 000 t/rok	do 50 000 t/rok
2.	Zariadenia na tavenie minerálnych látok vrátane výroby minerálnych vlákien		bez limitu
3.	Výroba keramických výrobkov pálením, najmä strešných škridiel, tehál, tvrdných tehál, ostatných kameninových výrobkov, hrubej a jemnej keramiky a porcelánu	nad 200 000 t/rok	do 200 000 t/rok
4.	Zariadenia na predúpravu (pranie, bielenie, macerácia) alebo farbenie vlákien alebo textílií	nad 10 000 t/rok použitých chemikálií	do 10 000 t/rok použitých chemikálií
5.	Garbiarne	nad 20 000 t/rok vstupnej suroviny	do 20 000 t/rok vstupnej suroviny
6.	Polygrafické prevádzky	nad 10 t/rok použitých chemikálií	od 1 t/rok do 10 t/rok použitých chemikálií
7.	Priemyselné zariadenia na povrchovú úpravu látok, predmetov alebo výrobkov s použitím organických rozpúšťadiel, hlavne na apretáciu, tlač, poťahovanie, odmasťovanie, vodovzdornú úpravu, lepenie, lakovanie (natieranie), čistenie alebo na impregnovanie s kapacitou spotreby používanej látky		nad 200 t/rok
8.	Sériová veľkovýroba obuvi	nad 250 000 párov/rok	
9.	Výroba výrobkov z azbestu vrátane zariadení s ročnou produkciou finálnych výrobkov na - trecie materiály - iné využitie azbestu	nad 50 t/rok nad 200 t/rok	do 50 t/rok do 200 t/rok

¹⁾ pre položky č. 1 - 9

²⁾ pre položku č. 3

9. Infraštruktúra

Príslušný orgán: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ¹⁾, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ²⁾, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ³⁾

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Odkaliská, úložiská popolčeka a odvaly hlušiny s kapacitou	nad 250 000 m ³	do 250 000 m ³
2.	Skládky na nebezpečný odpad	bez limitu	

Účast' občanov pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie

3.	Skládky na zneškodňovanie nie nebezpečného odpadu	nad 250 000 m ³	od 50 000 m ³ do 250 000 m ³
4.	Skládky na inertný odpad		nad 250 000 m ³
5.	Zariadenia na zneškodňovanie ostatných odpadov spaľovaním alebo fyzikálno-chemickou úpravou	bez limitu	
6.	Zariadenia na zhodnocovanie alebo zneškodňovanie nebezpečných odpadov spaľovaním alebo fyzikálno-chemickou úpravou	bez limitu	
7.	Stavby, objekty a zariadenia na nakladanie s nebezpečným odpadom, ak nie sú uvedené v položkách 2 - 3, 6		bez limitu
8.	Skladovanie železného šrotu vrátane autovrakov		bez limitu
9.	Zariadenia na zhodnocovanie stavebného odpadu	nad 100 000 t/rok	od 50 000 t/rok do 100 000 t/rok
10.	Zariadenia na zneškodňovanie odpadov (nezahrnuté v položkách 1 - 8)		bez limitu
11.	Nadzemné sklady s kapacitou - zemného plynu a iných plynných médií - ropy a petrochemických výrobkov - chemikálií a chemických výrobkov	nad 100 000 m ³ nad 10 000 t nad 1 000 t	do 100 000 m ³ do 10 000 t do 1 000 t
12.	12. Podzemné sklady s kapacitou - zemného plynu a iných plynných médií - ropy a petrochemických výrobkov - chemikálií a chemických výrobkov	nad 100 000 m ³ nad 10 000 t nad 1 000 t	do 100 000 m ³ do 10 000 t do 1 000 t
13.	Projekty rozvoja priemyselných zón		bez limitu
14.	Urbanistické rozvojové projekty vrátane výstavby - bytových jednotiek - veľkých obchodných jednotiek - obchodných reťazcov - parkovísk - garáží - veľkokapacitných skladov	nad 500 nad 500 stojísk nad 300 stojísk	od 100 do 500 nad 1 000 m ² predajnej plochy nad 5 000 m ² celkovej predajnej plochy od 100 do 500 stojísk od 20 do 300 stojísk nad 1 000 m ² skladovacej plochy
15.	Krematóriá a cintoríny		bez limitu

¹⁾ pre položky č. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14

²⁾ pre položky č. 1, 8, 10, 11, 12, 13, 14

³⁾ pre položky č. 14, 15

10. Vodné hospodárstvo

Príslušný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky ¹⁾, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ²⁾

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Priehrady, nádrže a iné zariadenia určené na zadržiavanie alebo na akumuláciu vody - s výškou hrádze nad základovou líniou alebo - s celkovým novým objemom alebo dodatočne zadržaným objemom alebo - s rozlohou	nad 8 m nad 1 milión m ³ nad 100 ha	do 8 m do 1 milióna m ³ do 100 ha
2.	Zariadenia na prevod zdrojov vody medzi riečnymi tokmi, ak je taký prevod zameraný na prevenciu pred možným nedostatkom vody	nad 10 miliónov m ³ /rok	do 10 miliónov m ³ /rok
3.	Zariadenia na prevod zdrojov vody medzi riečnymi tokmi, ak dlhoročný priemerný prietok toku, z ktorého sa má voda čerpať, presahuje	nad 2 mld. m ³ , a keď množstvo prevádzanej vody presahuje 5% toku	do 2 mld. m ³
4.	Odber podzemných vôd alebo umelé dopĺňanie podzemných vôd	10 miliónov m ³ /rok a viac	do 10 miliónov m ³ /rok

Centrum pre podporu miestneho aktivizmu

5.	Diaľkové vodovody		nad 20 km
6.	Čistiare odpadových vôd a kanalizačné siete	pre viac ako 100 000 ekvivalentných obyvateľov	do 100 000 ekvivalentných obyvateľov
7.	Výstavba kanálov a protipovodňových diel		bez limitu

¹⁾ pre položky č. 1 - 7

²⁾ pre položku č. 6

11. Poľnohospodárska výroba a lesná výroba

Príslušný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Objekty na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou - hospodárskych zvierat - ošípaných - hydiny	nad 2 000 miest(nad 30 kg) alebo750 miest prasníc nad 85 000 miest brojlerov alebo40 000 miest nosníc	od 100 stojísk od 200 miest do 2 000 miest (nad 30 kg) alebo 750 miest prasníc od 55 000 miest do 85 000 miest brojlerov alebo od 25 000 miest do 40 000 miest nosníc
2.	Intenzívny chov rýb		bez limitu
3.	Melioračné zásahy, najmä - odvodnenie, závlahy, protierózna ochrana pôd, pozemkové úpravy - lesnícko-technické meliorácie	nad 500 ha	od 10 ha do 500 ha len v chránených územiach
4.	Objekty na skladovanie pesticídov, kvapalných a suspendovaných priemyselných hnojív	nad 10 t	
5.	Kafilérie a veterinárne asanačné ústavy	bez limitu	
6.	Ťažba rašeliny	nad 200 000 t/rok alebo nad 20 ha ťažobného miesta	do 200 000 t/rok alebo od 3 do 20 ha ťažobného miesta
7.	Odlesňovanie a prvé zalesňovanie na účel zmeny na iný typ využitia krajiny	nad 10 ha	od 5 ha do 10 ha
8.	Návrhy na využitie neobrábaných alebo poloprirodných oblastí na intenzívne poľnohospodárske účely		bez limitu
9.	Návrhy na reštrukturalizáciu vidieckych usadlostí		bez limitu

12. Potravinársky priemysel

Príslušný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Pivovary, sladovne, vinárske závody a výrobné nealkoholických nápojov		bez limitu
2.	Bitúnky a mäsokombináty, hydinárske závody		bez limitu
3.	Priemyselné zariadenia na výrobu škrobu (škrobárne)	nad 50 000 t/rok vstupnej suroviny	do 50 000 t/rok vstupnej suroviny
4.	Cukrovary (výroba a rafinovanie cukru)	nad 150 000 t/rok spracovanej suroviny	do 150 000 t/rok spracovanej suroviny

Účast' občanov pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie

5.	Priemyselná výroba cukrovínok a sirupov		bez limitu
6.	Liehovary	nad 10 000 t/rok suroviny	
7.	Tukový priemysel (výroba rastlinných olejov a tukov) a výroba saponátových prostriedkov	nad 20 000 t/rok výrobkov	do 20 000 t/rok výrobkov
8.	Mliekarene a priemyselné výrobné mliečnych výrobkov		bez limitu
9.	Priemyselné zariadenia na spracovanie rýb a výrobu rybieho oleja		bez limitu
10.	Konzervárne a baliarne živočíšnych a rastlinných výrobkov		nad 100 t/rok výrobkov
11.	Ostatné špeciálne technológie potravinárskeho priemyslu		nad 100 t/rok výrobkov
12.	Ostatné biotechnológie		bez limitu

13. Dopravné a spojové stavby a zariadenia

Príslušný orgán: Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky ¹⁾, Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky ²⁾

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Výstavba diaľnic a ciest pre motorové vozidlá vrátane objektov	bez limitu	
2.	Výstavba, prestavba alebo rozšírenie jestvujúcej cesty I. a II. triedy	10 km a viac súvislej dĺžky	do 10 km súvislej dĺžky
3.	Výstavba železničných dráh	nad 20 km	do 20 km
4.	Železničné stanice - osobné - zmiešané (nákladné + osobné) - zriaďovacie - nákladné, prekladiská kombinovanej dopravy - kontajnerové prekladiská - pohraničné prechodové	nad 3 koľaje nad 5 koľaje nad 10 koľají nad 3 koľaje nad 3 koľaje nad 8 koľají	do 3 koľají do 5 koľají do 3 koľají
5.	Rušňové a vozňové depá	nad 6 stojísk	do 6 stojísk
6.	Dezinfekčné stanice (koľajiská)	nad 100 vozňov/deň	do 100 vozňov/deň
7.	Odstavné stanice (koľajiská)	nad 30 súprav/deň	do 30 súprav/deň
8.	Električkové dráhy, lanové dráhy a trolejbusové dráhy		bez limitu
9.	Obchodné prístavy, prístavné móla na nakladanie a vykladanie, ktoré sú pripojené k zemi a vonkajšie prístavy (okrem železničných mól)	pre plavbu lodí s výtlakom nad 1 350 t	pre plavbu lodí s výtlakom do 1 350 t
10.	Vnútrozemské vodné cesty a prístavy vrátane prístavných zariadení pre vnútrozemskú vodnú dopravu	pre plavbu lodí s výtlakom nad 1 350 t	pre plavbu lodí s výtlakom do 1 350 t
11.	Výstavba letísk	s hlavnou vzletovou a pristávacou dráhou s dĺžkou štartovacej dráhy 2 100 m a viac	vzletové a pristávacie dráhy do 2 100 m
12.	Špeciálne dráhy (ozubnicové dráhy a metro)		bez limitu
13.	Objekty na opravy a údržbu automobilovej techniky	s kapacitou nad 50 opravárenských miest	s kapacitou od 30 do 50 opravárenských miest
14.	Zariadenia pre rozhlasové a televízne vysielacie		od 500 kW výstupného výkonu
15.	Rádiolokačné zariadenia primárne		s výkonom nad 750 W a frekvenciou nad 1 GHz

¹⁾ pre položky č. 1 - 15

²⁾ pre položku č. 10

14. Zmeny vo využívaní krajiny

Príslušný orgán: Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Vrty na zásobovanie pitnou vodou		s očakávanou výdatnosťou nad 100 l/s
2.	Zásahy do územia, ktoré môžu spôsobiť podstatné zmeny v biologickej rozmanitosti, štruktúre a funkcii ekosystémov		bez limitu
3.	Odber geotermálnych vôd		bez limitu

15. Účelové objekty na šport, rekreáciu a cestovný ruch

Príslušný orgán: Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ¹⁾, Ministerstvo školstva Slovenskej republiky ²⁾

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Výstavba športových rekreačných a turistických ubytovacích zariadení vrátane kempingov a iných objektov, hotelové komplexy a súvisiace zariadenia	v chránených územiach bez limitu	v intraviláne nad 500 ubytovacích miest, v extraviláne bez limitu
2.	Prístavy na vodné športy (vrátane mól, skladových priestorov, opravárenských dielní a pod.)	od 100 miest pre plavidlá	
3.	Rekreačné prístavy pre jachty a malé člny		bez limitu
4.	Zjazdové trate, bežecké trate, lyžiarske vleky, skokanské mostíky, lanovky a ostatné zariadenia	umiestnené v chránených územiach	nezahrnuté v časti A
5.	Trvalé pretekárske trate a skúšobné trate pre motorové vozidlá		bez limitu
6.	Trvalé kempy a miesta pre karavany		bez limitu
7.	Tematické parky		bez limitu

¹⁾ pre položky č. 1, 3, 4, 5, 6, 7

²⁾ pre položky č. 1, 2, 4, 5, 6

16. Vojenské stavby

Príslušný orgán: Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Pol. č.	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zist'ovacie konanie)
1.	Vojenské priestory a zariadenia na výcvik, ak si vyžadujú plochu	nad 100 ha	

**Príloha č.2
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.**

NÁLEŽITOSTI ZÁMERU

I. Základné údaje o navrhovateľovi

- 1.Názov.
- 2.Identifikačné číslo.
- 3.Sídlo.
- 4.Oznámenie oprávneného zástupcu navrhovateľa.

II. Základné údaje o zámere¹⁾

- 1.Názov.
- 2.Účel.
- 3.Projektant.
- 4.Užívateľ.
- 5.Charakter činnosti (nová činnosť, zmena činnosti a podobne).
- 6.Miesto realizácie.
- 7.Termín začatia a ukončenia činnosti.
- 8.Stručný opis technického a technologického riešenia.
- 9.Zdôvodnenie potreby činnosti v danej lokalite (jej pozitíva a negatíva).
10. Celkové náklady.
11. Zoznam dotknutých obcí.
12. Názov dotknutého orgánu.
13. Názov povoľujúceho orgánu.
14. Vyjadrenie o vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice.²⁾

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia³⁾

1. Charakteristika prírodného prostredia.
2. Krajina, stabilita, ochrana, scenéria.
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia.
4. Súčasný stav kvality životného prostredia.⁴⁾

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch činnosti na životné prostredie a možnostiach opatrení na ich zmiernenie¹⁾

1. Údaje o priamych vplyvoch.
 - 1.1. Požiadavky na vstupy (napríklad záber pôdy, spotreba vody, ostatné surovinové a energetické zdroje, dopravná a iná infraštruktúra, nároky na pracovné sily, iné nároky).

- 1.2. Údaje o výstupoch (napríklad zdroje znečistenia ovzdušia, odpadové vody, iné odpady, zdroje hluku, vibrácií, žiarenia, tepla a zápachu, iné očakávané vplyvy, napríklad vyvolané investície).
- 1.3. Posúdenie dopadov na zdravotný stav obyvateľstva.
2. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.
3. Predpokladaný vplyv presahujúci štátne hranice.
4. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území (so zreteľom na stupeň existujúcej ochrany prírody, prírodných zdrojov, kultúrnych pamiatok).
5. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti.
6. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti.
7. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala.
8. Posúdenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou.
9. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov.

V. Mapová a iná obrazová dokumentácia k údajom podľa bodov II a III

VI. Doplnujúce informácie k zámery

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov.
2. Zoznam vyžiadaných vyjadrení a stanovísk.
3. Ďalšie doplnujúce informácie o doterajšom postupe prípravy zámeru a posudzovaní jeho predpokladaných vplyvov.

VII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

VIII. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľa zámeru.
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu navrhovateľa.

¹⁾ Uvádza sa pre každý variant.

²⁾ Uvádza sa aj pre zámery nepodliehajúce posudzovaniu podľa tretej časti zákona.

³⁾ Údaje z dokumentov územných orgánov štátnej správy o stave životného prostredia v dotknutom území.

⁴⁾ Najmä zložiek, ktoré môžu byť dotknuté predkladaným zámerom (voda, pôda, ovzdušie, horniny, geodynamické javy a iné).

KRITÉRIÁ PRE ZISŤOVACIE KONANIE

I. Povaha a rozsah navrhovanej činnosti

1. Rozsah navrhovanej činnosti (vyjadrený v technických jednotkách).
2. Súvislosť s inými činnosťami (jestvujúcimi, prípadne plánovanými).
3. Požiadavky na vstupy (najmä záber pôdy, potreba vody, potreba surovín a celkové využitie prírodných zdrojov, potreba energetických zdrojov a pod.).
4. Údaje o výstupoch (najmä znečistenie ovzdušia, tvorba odpadov, odpadové vody, iné odpady, hluk, vibrácie, žiarenie, teplo, zápach a iné očakávané vplyvy).
5. Pravdepodobnosť účinkov na zdravie obyvateľstva.
6. Ovplyňovanie pohody života.
7. Celkové znečisťovanie alebo znehodnocovanie prostredia.
8. Riziko nehôd s prihliadnutím najmä na použité látky a technológie, ako aj ďalšie možné riziká spojené s realizáciou činnosti.

II. Miesto vykonávania navrhovanej činnosti

Pri zisťovacích konaniach sa musí vziať do úvahy environmentálna citlivosť oblasti, ktorá bude pravdepodobne zasiahnutá navrhovanou činnosťou s prihliadnutím najmä na

1. súčasný stav využitia územia,
2. súlad navrhovanej činnosti s územno-plánovacou dokumentáciou,
3. relatívny dostatok, kvalitu a regeneračné schopnosti prírodných zdrojov v dotknutej oblasti,
4. únosnosť prírodného prostredia, najmä pokiaľ ide o tieto oblasti:
 - 4.1. močiare,
 - 4.2. pobrežné oblasti (riek, jazier, nádrží),
 - 4.3. pohoria a lesy,
 - 4.4. chránené územia (napr. chránená krajinná oblasť, národný park, chránený areál, prírodná rezervácia, národná prírodná rezervácia, prírodná pamiatka, národná prírodná pamiatka, chránená oblasť prirodzenej akumulácie vôd),
 - 4.5. oblasti významné z hľadiska výskytu, ochrany a zachovania vzácnych druhov fauny a flóry,
 - 4.6. oblasti, v ktorých už bola vyčerpaná únosnosť prírodného prostredia,
 - 4.7. husto obývané oblasti,
 - 4.8. historicky, kultúrne alebo archeologicky významné oblasti.

III. Význam očakávaných vplyvov

Význam očakávaných vplyvov sa posudzuje vo vzťahu ku kritériám uvedeným v bodoch I. a II. s prihliadnutím najmä na

1. pravdepodobnosť vplyvu,
2. rozsah vplyvu (napr. veľkosť dotknutej geografickej oblasti a veľkosť dotknutej populácie),
3. pravdepodobnosť vplyvu presahujúceho štátne hranice,
4. veľkosť a komplexnosť vplyvu,
5. trvanie, frekvenciu a vratnosť vplyvu.

Príloha č.3
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.

SPRÁVA O HODNOTENÍ

ČASŤ A
Základné údaje

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov.
2. Identifikačné číslo.
3. Sídlo.

II. Základné údaje o zámere¹⁾

1. Názov.
2. Účel.
3. Užívateľ.
4. Umiestnenie (katastrálne územie).
5. Dôvod umiestnenia v danej lokalite.
6. Termín začatia a ukončenia.
7. Stručný opis technického a technologického riešenia.
8. Súčasne predkladané varianty zámeru.
9. Celkové náklady.
10. Zoznam dotknutých obcí.
11. Dotknutý orgán.
12. Povoľujúci orgán.
13. Vyjadrenie o vplyvoch zámeru presahujúcich štátne hranice.²⁾

ČASŤ B

Údaje o priamych vplyvoch činností na životné prostredie¹⁾

I. Požiadavky na vstupy

1. Pôda.
 - 1.1. Záber pôdy celkom (ha, poľnohospodársky pôdny fond, lesný pôdny fond, bonita), z toho dočasný a trvalý záber.
 - 1.2. Chránené územia, chránené výtvyry a pamiatky.
 - 1.3. Ochranné pásma.
2. Voda.
 - 2.1. Odber vody celkom, maximálny a priemerný odber (m³/hod., m³/rok), z toho voda pitná, úžitková.
 - 2.2. Zdroj vody (verejný vodovod, povrchový zdroj, iný), umiestnenie odberného zariadenia.
 - 2.3. Spotreba vody celkom (m³/hod., m³/rok).
3. Ostatné surovinové a energetické zdroje.
 - 3.1. Druh.
 - 3.2. Ročná spotreba.
 - 3.3. Spôsob získavania (vlastný zdroj, dovoz).
4. Nároky na dopravu a inú infraštruktúru.
5. Nároky na pracovné sily.
6. Nároky na zastavané územie.

II. Údaje o výstupoch

1. Ovzdušie.
 - 1.1. Hlavné bodové zdroje znečistenia ovzdušia (osobitne uvádzať pre nebezpečné znečisťujúce látky a zápachajúce látky)
 - technologický proces produkujúci znečistenie,

- množstvo a koncentrácia emitovaných znečisťujúcich látok v príslušných jednotkách (hlavne tuhé emisie, oxidy síry, oxidy dusíka, oxidy uhlíka, ťažké kovy, uhľovodíky, halogénové deriváty uhľovodíkov a ďalšie charakteristické znečisťujúce látky),
 - spôsob zachytávania emisií (typ odľučovacieho zariadenia a projektovaná kapacita, účinnosť, životnosť),
 - spôsob merania emisií,
 - dodávateľ odľučovacieho zariadenia.
- 1.2. Hlavné plošné zdroje znečistenia ovzdušia (sklárky prašných surovín a tuhých odpadov, odkaliská, stavebné práce, veterná erózia)
 - druh zdroja,
 - príslušný technologický proces,
 - rozloha plošného zdroja,
 - pôsobenie zdroja (stále, pravidelné, náhodné),
 - množstvo a koncentrácia emitovaných znečisťujúcich látok v príslušných jednotkách.
 2. Voda.
 - 2.1. Celkové množstvo vypúšťaných odpadových vôd v m³/rok, z toho priamo do recipientu, verejnej kanalizácie, čistiarne odpadových vôd (spoločnej, vlastnej).
 - 2.2. Technologický proces, pri ktorom odpadové vody vznikajú.
 - 2.3. Typ, projektovaná kapacita a účinnosť čistiarne odpadových vôd v rozhodujúcich ukazovateľoch znečistenia.
 - 2.4. Charakter recipientu (vodárenský tok, trieda čistoty, prietok, rýchlosť prietoku).
 - 2.5. Vypúšťané znečistenia v príslušných jednotkách (priemerné a maximálne hodnoty), BSK₅, CHSK₅, fosfor, dusík, charakteristické chemické, biologické a mikrobiologické ukazovatele, rádioaktivita, teplota vody, celkové rozpustné a nerozpustné látky.
 - 2.6. Iné charakteristické senzorické a organické ukazovatele akosti vody (napríklad hlavne toxické látky, ťažké kovy, organicky viazaný chlór a uhlík).
 - 2.7. Ovplyvnenie prúdenia a režimu povrchových a podzemných vôd.
 3. Odpady.
 - 3.1. Druh odpadu.
 - 3.2. Kategória odpadu (ostatný, zvláštny, nebezpečný).³⁾
 - 3.3. Technologický postup, pri ktorom odpad vzniká.
 - 3.4. Množstvo odpadu v t/rok.
 - 3.5. Spôsob nakladania s odpadmi.
 4. Hluk a vibrácie.
 5. Žiarenie a iné fyzikálne polia (tepelné, magnetické a iné).
 6. Teplo, zápach a iné výstupy.
 7. Doplnujúce údaje.
 - 7.1. Očakávané vyvolané investície.
 - 7.2. Významné terénne úpravy a zásahy do krajiny.

ČASŤ C

Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie

I. Charakteristika hraníc dotknutého územia

II. Charakteristika súčasného stavu životného prostredia dotknutého územia

1. Základné charakteristiky prírodného prostredia.
 - 1.1. Horninové prostredie.
 - 1.1.1. Geologická stavba a inžiniersko-geologické vlastnosti hornín.
 - 1.1.2. Geodynamické javy (zosuvy, seizmicita, erózia a iné).
 - 1.1.3. Ložiská nerastných surovín.
 - 1.1.4. Geomorfologické pomery (energia, sklonitosť, členitosť).
 - 1.2. Ovzdušie.
 - 1.2.1. Zrážky (priemer, extrémny, povrchový odtok, výpar, vsakovanie).
 - 1.2.2. Teploty (priemer, extrémny, mrazové a ľadové dni, inverzie).
 - 1.2.3. Veternosť (smery, početnosť, sila vetra, smer prevládajúcich vetrov).
 - 1.3. Voda.
 - 1.3.1. Vodné toky (prietoky, režim, kvalita).
 - 1.3.2. Vodné plochy (rozloha, objem, kvalita).
 - 1.3.3. Podzemné vody (hlbka hladiny, režim, prúdenie, kvalita).
 - 1.3.4. Pramene a pramenné oblasti (výdatnosť, kvalita, chemické zloženie, odber vody).
 - 1.3.5. Termálne a minerálne pramene (výdatnosť, chemické zloženie, odber vody).
 - 1.3.6. Vodohospodársky chránené územia.
 - 1.4. Pôdy.
 - 1.4.1. Pôdne typy, druhy a ich bonita (poľnohospodársky pôdny fond, lesný pôdny fond).
 - 1.4.2. Stupeň náchylnosti na mechanickú a chemickú degradáciu.
 - 1.5. Fauna, flóra a vegetácia.
 - 1.5.1. Charakteristika biotopov a ich významnosť.
 - 1.5.2. Chránené vzácne a ohrozené druhy a biotopy.
 - 1.5.3. Významné migračné koridory živočíchov.
2. Krajina, scenéria, ochrana, stabilita.
 - 2.1. Štruktúra krajiny.
 - 2.2. Scenéria krajiny (napr. typ, osobitosť, estetické pôsobenie scenérie).
 - 2.3. Chránené územia a ochranné pásma.
 - 2.4. Osobitne chránené druhy živočíchov a rastlín.
 - 2.5. Chránené stromy.
 - 2.6. Územný systém ekologickej stability (miestny, regionálny, nadregionálny).
3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra a kultúrnohistorické hodnoty územia.
 - 3.1. Obyvateľstvo (napr. počet obyvateľstva podľa obcí, veková štruktúra, zdravotný stav, zamestnanosť, dochádzka do zamestnania, väzba na domov, kultúrna tradícia, environmentálne vedomie a postoje obyvateľstva).
 - 3.2. Sídla.
 - 3.3. Priemyselná výroba.
 - 3.4. Poľnohospodárska výroba.
 - 3.5. Lesné hospodárstvo.
 - 3.6. Doprava a dopravné plochy.

- 3.7. Produktovody.
- 3.8. Služby.
- 3.9. Rekreačia a cestovný ruch.
- 3.10. Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti.
- 3.11. Archeologické a paleontologické náleziská, geologické lokality (skalné výtvory krasové, erózia) a ďalšie.
4. Kontaminácia, zraniteľnosť a únosnosť prostredia.
 - 4.1. Charakteristika zdrojov znečistenia a ich vplyv na životné prostredie.
 - 4.1.1. Znečistenie ovzdušia.
 - 4.1.2. Znečistenie povrchových a podzemných vôd.
 - 4.1.3. Kontaminácia pôd a pôdy ohrozené eróziou.
 - 4.1.4. Znečistenie horninového prostredia.
 - 4.1.5. Skládky, smetiská, devastované plochy.
 - 4.1.6. Iné zdroje znečistenia.
 - 4.1.7. Poškodenie vegetácie imisiami.
 - 4.1.8. Ohrozené biotopy živočíchov.
 - 4.1.9. Súčasný zdravotný stav obyvateľstva a celková kvalita životného prostredia pre človeka.
 - 4.2. Syntéza hodnotenia súčasných environmentálnych problémov.
5. Ekologická únosnosť (súčasný stav).
 - 5.1. Zraniteľnosť horninového prostredia.
 - 5.2. Zraniteľnosť reliéfu.
 - 5.3. Zraniteľnosť povrchových a podzemných vôd.
 - 5.4. Zraniteľnosť pôd.
 - 5.5. Zraniteľnosť ovzdušia.
 - 5.6. Zraniteľnosť vegetácie a živočíšstva a ich biotopov.
 - 5.7. Zraniteľnosť faktorov pohody a kvality života človeka.
- 5.8. Syntéza ekologickej únosnosti územia a jeho klasifikácia podľa zraniteľnosti.
- 6.
7. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa činnosť nerealizovala.
8. Hodnotenie súladu činnosti s územnoplánovacou dokumentáciou.

III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov činnosti na životné prostredie a odhad ich významnosti ¹⁾

(predpokladané vplyvy priame, nepriame, sekundárne, kumulatívne, synergické, krátkodobé, dočasné, dlhodobé a trvalé, vyvolané počas výstavby a realizácie)

9. Vplyvy na obyvateľstvo.
 - 9.1. Počet obyvateľov ovplyvnených účinkami činnosti v dotknutých obciach.
 - 9.2. Zdravotné riziká, sociálne a ekonomické dôsledky a súvislosti.
 - 9.3. Narušenie pohody a kvality života.
 - 9.4. Prijateľnosť činnosti pre dotknutú obec (napr. podľa názorových stanovísk a pripomienok dotknutých obcí, sociologického prieskumu medzi obyvateľmi dotknutých obcí).
 - 9.5. Iné vplyvy.
10. Vplyvy na prírodné prostredie.
 - 10.1. Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.
 - 10.2. Vplyvy na ovzdušie, miestnu klímu a hlukovú situáciu (napr. množstvo a koncentrácia emisií, teplotné inverzie, hluk, vibrácie, zápach, žiarenie).
 - 10.3. Vplyvy na povrchovú a podzemnú vodu (napr. kvalitu, režimy, odtokové pomery, zásoby).
 - 10.4. Vplyvy na pôdu (napr. spôsob využívania, kontaminácia, pôdna erózia).

- 10.5. Vplyvy na genofond a biodiverzitu, napr. vplyvy na flóru, vegetáciu, faunu a ekosystémy (chránené, vzácne, ohrozené druhy a ich biotopy, migračné koridory živočíchov, zdravotný stav vegetácie a živočíšstva atď.).
11. Vplyvy na krajinu.
- 11.1. Vplyvy na štruktúru a využívanie krajiny.
- 11.2. Vplyvy na scenériu krajiny.
- 11.3. Vplyvy na chránené územia a ochranné pásma.
- 11.4. Vplyvy na územný systém ekologickej stability.
- 11.5. Iné vplyvy.
12. Vplyvy na urbánny komplex a využívanie zeme.
- 12.1. Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, paleontologické a archeologické náleziská, štruktúru sídiel, architektúru a budovy.
- 12.2. Vplyvy na kultúrne hodnoty nehmotnej povahy (napr. miestne tradície).
- 12.3. Vplyvy na poľnohospodársku výrobu.
- 12.4. Vplyvy na priemyselnú výrobu.
- 12.5. Vplyvy na dopravu (miestne komunikácie, cestnú, železničnú, kombinovanú, leteckú a lodnú dopravu).
- 12.6. Vplyvy nadväzujúcich stavieb, činností a infraštruktúry (výstavba nových komunikácií, inžinierskych sietí, bytová výstavba atď.).
- 12.7. Vplyvy na služby, rekreáciu a cestovný ruch.
- 12.8. Vplyvy na infraštruktúru.
- 12.9. Iné vplyvy.
13. Priestorová syntéza vplyvov činnosti v území.
- 13.1. Predpokladaná antropogénna záťaž územia, jej vzťah k ekologickej únosnosti územia (priestorová syntéza negatívnych vplyvov na obyvateľstvo, prírodné prostredie, krajinu, urbánny komplex a využitie zeme).
- 13.2. Priestorové rozloženie predpokladaných preťažených lokalít územia.
- 13.3. Priestorová syntéza pozitívnych vplyvov činnosti.
14. Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.
15. Prevádzkové riziká a ich možný vplyv na územie (možnosť vzniku havárií).

IV. Opatrenia navrhnuté na prevenciu, elimináciu, minimalizáciu a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie (osobitne uviesť opatrenia počas doby výstavby, prevádzky činnosti, opatrenia pre prípad vzniku havárií)¹⁾

1. Územnoplánovacie opatrenia.
2. Technické opatrenia (napr. zmena technológií, surovín, harmonogramu výstavby, sanácia územia, záchranné prieskumy).
3. Kompenzačné opatrenia.
4. Iné opatrenia.
5. Vyjadrenie k technicko-ekonomickej realizovateľnosti opatrení.

V. Porovnanie variantov činnosti a návrh optimálneho variantu (vrátane porovnania s variantom, ak by sa daná činnosť nerealizovala)

1. Tvorba súboru kritérií a určenie ich dôležitosti na výber optimálneho variantu.
2. Výber optimálneho variantu alebo stanovenie poradia vhodnosti pre posudzované varianty.

VI. Návrh programu monitorovania a programu poprojektovej analýzy

1. Program monitorovania od začatia výstavby, v priebehu výstavby a počas činnosti.
2. Návrh kontroly dodržiavania stanovených podmienok.

VII. Použité metódy v procese hodnotenia vplyvov a spôsob získavania údajov o súčasnom stave životného prostredia v území, kde sa má činnosť realizovať.

VIII. Nedostatky a neurčitosti v poznatkoch, ktoré sa vyskytli pri vypracúvaní správy o hodnotení

IX. Zoznam príloh správy o hodnotení (grafické, mapové, tabuľkové a fotodokumentácia)

X. Všeobecne zrozumiteľné záverečné zhrnutie

XI. Zoznam riešiteľov a organizácií, ktoré sa na vypracovaní správy o hodnotení podieľali, ich podpis (pečiatka)

XII. Zoznam doplňujúcich analytických správ a štúdií, ktoré sú k dispozícii u navrhovateľa

XIII. Dátum a potvrdenie správnosti a úplnosti údajov podpísom (pečiatkou) oprávneného zástupcu navrhovateľa

¹⁾ Uvádza sa pre každý variant.

²⁾ Uvádza sa aj pre zámery nepodliehajúce posudzovaniu podľa tretej časti zákona.

³⁾ Opatrenie Federálneho výboru pre životné prostredie z 1. augusta 1991, ktorým sa vyhlasuje Kategorizácia a katalóg odpadov, uverejnené v čiaske 69/1991 Zb.

Príloha č.4
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. Názov.
2. Identifikačné číslo.
3. Sídlo.

II. Základné údaje o zámere

1. Názov.
2. Účel.
3. Užívateľ.
4. Umiestnenie (katastrálne územie).
5. Termín začatia a ukončenia.
6. Stručný opis technického a technologického riešenia.

III. Opis priebehu posudzovania

1. Kedy a kto vypracoval správu o hodnotení.
2. Kedy a kto posúdil správu o hodnotení a aké boli stanoviská.
3. Kedy a ako bola správa o hodnotení prerokovaná s verejnosťou a aké sú závery prerokovania.
4. Ostatné závažné stanoviská, pripomienky a odborné posudky, ktoré boli zaslané k správe o hodnotení.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov navrhovanej činnosti

V. Závery

1. Záverečné stanovisko k činnosti (súhlas, nesúhlas).
2. Odporúčaný variant.
3. Odporúčané podmienky pre etapu prípravy a realizácie činnosti.
4. Odôvodnenie záverečného stanoviska vrátane zhodnotenia písomných stanovísk podľa § 18 tohto zákona.
5. Požadovaný rozsah poprojektovej analýzy.

VI. Potvrdenie správnosti údajov

1. Meno spracovateľov záverečného stanoviska.
2. Potvrdenie správnosti údajov podpisom oprávneného zástupcu, pečiatka.
3. Dátum vydania záverečného stanoviska.

Príloha č.5
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.

ZOZNAM
činností podliehajúcich medzinárodnému prerokovaniu
z hľadiskaich vplyvov na životné prostredie presahujúcich štátne hranice

1. Rafinérie ropy (s výnimkou závodov, ktoré vyrábajú len mazivá z ropy) a zariadenia na splyňovanie a skvapalňovanie 500 a viac ton uhlia alebo bitumenových bridlíc za deň.
2. Tepelné elektrárne a iné spaľovacie zariadenia s tepelným výkonom 300 MW a viac, ďalej jadrové elektrárne a iné jadrové reaktory (s výnimkou výskumných zariadení na výrobu a konverziu štíepnych a obohatených materiálov, ktorých maximálny tepelný výkon nepresahuje 1 kW trvalého zaťaženia).
3. Zariadenia určené výhradne na výrobu alebo obohacovanie jadrového paliva, na prepracovanie vyhorelého jadrového paliva alebo jeho skladovanie, ako aj na ukládanie a spracovanie jadrového paliva alebo jeho skladovanie, ako aj na ukládanie a spracovanie jadrového odpadu.
4. Veľké zariadenia na primárnu výrobu liatiny a ocele a na výrobu neželezných kovov.
5. Zariadenia na ťažbu, spracovanie a prepracovanie azbestu a výrobkov obsahujúcich azbest, na azbestocementové výrobky s ročnou produkciou viac ako 20 000 ton finálneho výrobku, na trecie materiály s ročnou produkciou viac ako 50 ton finálneho výrobku, na iné využitie azbestu presahujúce 200 ton za rok.
6. Komplexné chemické zariadenia.
7. Výstavba ciest pre motorové vozidlá a diaľnic, diaľkových železničných tratí a letísk s hlavnou rozjazdovou a prístávacou dráhou s dĺžkou 2 100 m a viac.
8. Ropovody a plynovody s potrubím s veľkou svetlosťou.
9. Obchodné prístavy a vnútrozemské vodné cesty a prístavy pre vnútrozemskú plavbu umožňujúce plavbu lodí s výtlakom viac ako 1 350 ton.
10. Zariadenia na odstraňovanie toxických a nebezpečných odpadov spaľovaním, chemickým spracovaním alebo skládkovaním.
11. Veľké priehrady a nádrže.
12. Zariadenia na odbery podzemných vôd v prípade, keď ročný objem odobratej vody je 10 mil. m³ alebo viac.
13. Výroba v množstve 200 ton a viac za deň vzduchосуchej buničiny a papiera.
14. Rozsiahla ťažba, získavanie a zušľachtňovanie in situ kovových rúd a uhlia.
15. Veľkosklady na skladovanie ropy, výrobkov z ropy a chemikálií.
16. Veľkopošné odlesňovanie.

Príloha č.6
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.

VŠEOBECNÉ KRITÉRIÁ
na určenie značne nepriaznivého vplyvu presahujúceho štátne hranice

Pri posudzovaní, či navrhovaná činnosť bude mať značnenepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice, sa vychádza najmä z týchto kritérií:

1. Rozsah
Navrhované činnosti, ktoré sú vo vzťahu k danému typu činnosti rozsiahle.
2. Umiestnenie
Navrhované činnosti,
 - ktoré sa majú umiestniť v oblastiach osobitne citlivých alebo významných z hľadiska životného prostredia alebo v ich blízkosti (napríklad mokrade zahrnuté v Ramsarskej konvencii, národné parky, prírodné rezervácie, miesta osobitného vedeckého výskumu,

- archeologicky, kultúrne alebo historicky významné miesta),
- v miestach, kde by mohli mať značné dopady na obyvateľstvo,
 - ktoré majú obzvlášť zložitý a potenciálne škodlivý vplyv vrátane tých činností, ktoré vyvolávajú závažné následky u ľudí a vzácnych druhov flóry, fauny alebo organizmov, ohrozujú súčasné alebo možné využitie dotknutej oblasti a vyvolávajú ďalšie zaťaženie, ktoré prostredie nie je schopné uniesť.

Týmto spôsobom sa posudzujú navrhované činnosti v blízkosti štátnych hraníc, ktoré by mohli mať značne nepriaznivý vplyv presahujúci štátne hranice.

Príloha č.7
zákona Národnej rady Slovenskej republiky
č. 127/1994 Z.z.

OBSAH
dokumentácie o hodnotení vplyvov činností presahujúcich štátne hranice

Dokumentácia o hodnotení vplyvov činností presahujúcich štátne hranice musí obsahovať najmä:

1. Popis navrhovanej činnosti a jej ciele.
2. V prípade potreby popis rozumných variantov (napr. ak ide o investície alebo technológie) navrhovanej činnosti a tiež variant neuskutočnenia tejto činnosti.
3. Popis tých zložiek a prvkov životného prostredia, ktoré budú pravdepodobne podstatne dotknuté navrhovanou činnosťou alebo jej variantom.
4. Popis možných vplyvov navrhovanej činnosti a jej variantov a odhad ich závažnosti.
5. Popis opatrení na minimalizáciu škodlivých vplyvov.
6. Uvedenie konkrétnych metód prognózovania a východiskových téz, na ktorých sú založené, ako aj zodpovedajúcich použitých údajov o životnom prostredí.
7. Poukázanie na nedostatočnú presnosť v znalostiach a na neurčitosti, ktoré sa zistili pri zhromažďovaní požadovaných informácií.
8. V prípade potreby návrh programov monitorovania, riadenia a iných plánov poprojektovej analýzy.
9. Zhrnutie netechnického charakteru vrátane použitia prostriedkov vizuálnej prezentácie materiálov (mapy, grafy a podobne).

**Táto publikácia vznikla vďaka finančnej podpore programu DFID,
Britského Ministerstva pre medzinárodný rozvoj.**

DFID Department for
International
Development

Centrum pre podporu miestneho aktivizmu

Ponická Huta 65, 97633 Poniky

tel./fax: 048 4193426

e-mail: cepa@changenet.sk

<http://www.cepa.sk>